De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 55. KAAPSTAD, DONDERDAG, 30 JULIJ, 1885. NO. 4,610.

ZUID-AFRIKAANSCHE

KONINKLIJKE MAILDIENST

De "Castle Mail Packets" Maatschappij

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar **Londen** om den anderen Dingsdag, via **Madeira** en Plymouth, te Sint Helena en **Ascencion** aanleggende op bepaalde tusschentijden.

Aug. 5, 4 n.m.—GARTH CASTLE, Kapt R. DUNCAN, via St. Helena en Madeira.

Aug. 19, 4 n.m.—ROSLIN CASTLE, Kapt J. C. ROBINSON, via Lissabon.

Sept. 2, 4 n.m.—NORHAM CASTLE Kapt A. WINCHESTER, via St. Helena, Ascencion en Madeira.

Sept. 16, 4 n.m.—HAWARDEN CASTLE, Kapt. M. P. WEBSTER, via Lissabon.

ANDERSON & MURISON,
Agenten.

UNION LINIE
KONINKLIJKE MAILDIENST

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ
(BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar **Engeland**, Via Madeira, om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., te St Helena en Ascension als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND.

"TARTAR," Kapt. TRAVERS, 12 Aug.
"PRETORIA," Kapt. OWEN, 26 Aug., via St. Helena.
"TROJAN," Kapt. LAEMER, 9 Sept.
"SPARTAN," Kapt. WATT, R.N.R., 23 Sept., via St Helena en Ascension.

RETOURKAARTJES NAAR KUSTHAVENS worden nu uitgereikt, bruikbaar voor de Terugreis binnen Drie Maanden per Stoomboot hetzij van de "Union" of "Castle Maatschappij.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich ten Kantore der Maatschappij, Adderleys' THOS E. FULLER, Algemeen Bestierder voor Zuid Afrika.

COMMERCIEELE ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ, (BEPERKT).

ZEE Assurantien naar alle deelen der Wereld, met inbegrip van Passagiers Bagage, Levende Have. Vracht, Lading en Romp.

BRAND-Assurantien van iedere soort in de Kolonie, Vrijstaat Transvaal en Natal.

DOORVOER Assurantien op Handelswaren, Diamanten. Vederen en Munt per Post, Spoorweg of Weg.

ONGELUK-Assurantien tegen verlies van Leven of Ledematen,—£1 000 bij overlijden door Ongelukken voor £1 15s. Geen extra premie voor Vermakelijkheden buitenshuis. Wekelijksche vergoeding voor Onbekwaamheid tot Werken.

Spoorweg-Assurantiekaartjes aan al de voornaamste Spoorwegstations. Prompte en Liberale Betaling.

A. W. BROOKE SMITH, Secretaris.

H. SCHOLTZ,

Procureur, Notaris en Transportbezorger,
WALESTRAAT KAMERS,
Tegenover de St. George's Kerk.

ONDERLINGE
Maatschappij van Levensverzekering,
(MUTUAL),
VAN DE
KAAP DE GOEDE HOOP.

Kennisgeving aan Leden.

HIERBIJ geschiedt Kennisgeving, overeenkomstig de Akte van Overeenkomst van het Genootschap, dat de Veertigste Algemeene Jaarlijksche Vergadering zal worden gehouden op

MAANDAG, 3 AUGUSTUS A.S.
Te 12 ure 's Middags,

In de Zaal van het Genootschap, ten einde eene Rekening en Staat van Zaken en Bezigheid van het Genootschap, opgemaakt tot 31 Mei 1885, te ontvangen; om drie Direkteuren te kiezen in de plaats van de Aftredenden, alsook voor de aanstelling van twee Auditeuren, en voor andere algemeene zaken.

De eenige genomineerde Kandidaten zijn de aftredende Direkteuren, de heeren H. Solomon, Sr., J. R. Marquard en H. Bolus.

Op last der Direktie,
J. C. GIF,
Secretaris.

9 Julij 1885.

£1,000.

BOVENGEMELDE SOM is verkrijgbaar op Rente van bedragen van £500 ieder, op eersten Verband van VASTGOED. — Men vervoege zich bij E. G. ASPELING, of den Heer Procureur Louw, Adderleystraat.

HEDEN schonk ons de Heer een frisch en welgeschapen Dochtertje,
P. J. P. MARAIS,
C. J. MARAIS,
Geb. JOUBERT.

Tulbagh, 28 Julij 1885.

ONTSLAPEN, te Napier, op den 26sten dezer, JOHANNA CATHARINA SCHNEEGANZ, Weduwe van Wijlen PETER DE MORDENP, in haar 95ste jaar; diep betreurd.

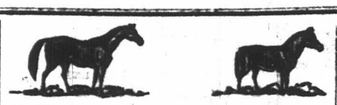

50 Uitmuntende Ezels (3 en 4 jaar oud) meest alle gedresseerd.
12 Uitmuntende Paarden.

Op Dingsdag, 4 Aug. a.s,

ZULLEN opgemelde Ezels en Paarden publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE. De Ezels zijn uitgezocht uit de beste Stoeterijen van den Vrijstaat, afkomstig van een Spaanschen Ezelhengst, en de aandacht van het Publiek wel waard.

P. J. F. BAARTMAN.

Paarl, 25 Julij 1885.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Kaapsch Gouvernements Spoorwegen.

Vervoerprijzen voor Koloniale Producten.

GEAMENDEERDE KENNISGEVING.

MET referte tot mijne Advertentie tot hoofd dregende "Vervoerprijzen voor Koloniale Producten," gedateerd den 23sten dezer, wordt bij dezen bekend gemaakt dat Koloniale Brandewijn, en andere Koloniale Spiritus (in vaten) NIET met 25 percent boven de Derde Klasse Vervoerprijzen zullen gechargeerd worden.

C. B. ELLIOTT,
Algemeen Bestuurder.

Kaapstad, 25 Julij 1885.

Koloniale Nijverheid.

KOOP UW HUISRAAD van de Fabrikanten en houd het Geld in de Kolonie.

OATES & KRUMM.

Fabriek, 12, Loopstraat. Vertoonkamers, 33 en 35, Loopstraat, Kaapstad.

ONBERWIJZER BENOODIGD.

APPLICATIES, vergezeld van Getuigschriften, zullen ontvangen worden door den Ondergeteekende tot op 15 AUGUSTUS AANST., voor de Betrekking van HOOFDONDERWIJZER van de Tweede Klas Publieke School, te Kimberley,. Applicanten moeten ook Hollandsch verstaan. Salaris £236 per jaar, huishuur ingesloten.

Kimberley, 22 Julij 1885.
J. D. KESTEL, V.D.M.

ONDERLINGE
Maatschappij van Levensverzekering
(MUTUAL)
VAN DE KAAP DE GOEDE HOOP.

KENNISGEVING.

EXEMPLAREN van het Jaarlijksche Rapport zijn nu gereed en verkrijgbaar op aanzoek aan het Hoofdkantoor en de Agenturen.

J. C. GIE, Secretaris.

Mutual Geb uw, Kaapstad
27 Julij 1885.

SHERIFF'S SALES.

DISTRICT OF CALEDON.

In the Suit between DANIEL GABRIEL DE VILLIERS, Plaintiff, and JOHN JACOBUS SWART, Defendant.

IN execution of the Judgment of the Supreme Court in the above Suit, a sale will be held at Serjant's River, in said District, on Tuesday, the 4th day of August, 1885, of the following, viz.:—1 Riding Horse, Saddle and Bridle, 1 Open Cart and Pair Harness, 4 Pigs, 14 Merino Sheep, 1 Gun.

JOHN J. GRAHAM,
High Sheriff.

High Sheriff's Office,
25th July, 1885.

DISTRICT CALEDON.

In Zake tusschen DANIEL GABRIEL DE VILLIERS, Eischer, en JOHN JACOBUS SWART, Verweerder.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof in de bovengemelde Zaak, zal Verkooping worden gehouden te Serjant's Rivier, in het gezegde District, op Dingsdag, den 4den Augustus 1885, van het volgende, nam.:—1 Rijpaard, Zadel en Toom, 1 Open Kar en Stel Tuigen, 4 Varkens, 14 Merino Schapen, 1 Geweer.

JOHN J. GRAHAM,
Opperbaljuw

Kantoor van den Opperbaljuw,
25 Julij 1885.

BENOODIGD

EEN GOUVERNANTE, op een Buitenplaats, in het District Fraserburg, zijnde de dame die de betrekking het laatst bekleedde, in het huwelijk getreden, gelijk ook hare drie voorgangsters. Salaris £60 per jaar met kost en inwoning. Applikanten moeten bevoegd zijn onderwijs te geven in de Hollandsche zoowel als Engelsche taal, de Zangkunst en instrumentale Muziek (Piano). Aanzoeken te worden gerigt, tegen Vrijdag, 7 Augustus, aan letter A, Kantoor van dit blad.

RHEUMATICURO.

Het Groote Zuid Afrikaansche Middel tegen Jicht, Rheumatiek en Rheumatische Jicht, dat nooit feilt, en ook een zeker geneesmiddel is tegen Rheumatische Koorts, Rheumatische Hoofdpijn, Heup- en Lendenjicht en Zinkings

Het volgende Getuigschrift is uit honderden andere uitgezocht:—

Kaapstad, 21 Julij 1884.

WAARDE HEER!

Ik gevoel mij gedrongen als een zaak van plicht en dankbaarheid, om u te verwittigen van de groote te baat die ik ondervonden heb bij het gebruik van uw Rheumaticuro, dat wezenlijk wonderbare Medicijn!!! Voor meer dan vijf-en twintig jaren had ik bijna gedurig aan Rheumatiek en Rheumatische Jicht geleden. Omtrent een jaar geleden had ik een buitengewoon ergen aanval. Ik kon staan noch loopen, mijn beenen geleken meer op kussens dan iets anders, en ik leed vreeselijke pijn. Gelukkig kreeg ik een bottel Rheumaticuro, na de eerste dosis verdween de pijn langzamerhand en nam de zwelling zoo zeer af dat ik den volgenden dag mijn schoenen aan kon doen. Ik gebruikte twee bottels, die mij geheel deden herstellen, en sedert heeft de vijand mij met rust gelaten. Ik bevoel het al mijn bekenden aan en in ieder geval heeft het genezing bewerkt. Ik acht het een middel dat de geheele Kolonie door goed bekend behoort te zijn. Ik weet van geen enkel geval waarin het niet geholpen heeft.

De uwe, enz.,
C. A. PENTE.

Den Heer J. JONES, Chemist, Kaapstad
Port Elisabeth, B. J. Lennon & Co., F. E. Constance; Oost Londen, enz., B. J. Lennon & Co.; Kimberley, A. Davison; Potchefstroom, Reid & Co.; Jagersfontein, Van der Poel, enz., enz., en de meeste Apothekers en Winkeliers in Zuid Afrika. Agenten in 't groot en klein; of direkt per post, franko, tegen 3s. 6d. per bottel, kontant met order, van den eenigen Eigenaar, JAMES JONES, 46, Langestraat, Kaapstad.—PRIJZEN IN 'T GROOT OP AANZOEK.

GELD,

VERKRIJGBAAR alleen op Eerste Verband op VASTGOED, in bedragen van af £500 tot £6,000.—Bijzonderheden van:

JOHAN JANSEN & Co.
Standard Bank Gebouwen.

'IN 'T SCHEMERUURTJE."

SPROOKJES,
DOOR
TITIA VAN DER TUUK.

Verkrijgbaar ten Kantore van de *Zuid Afrikaan*.

PRIJS 4sh.

NB. Zie de beoordeeling in de *Zuid Afrikaan* van 19 Maart.

VAN NOORDEN & VILLIERS

AFSLAGERS, COLLECTEURS,
Generale en Wets-agenten.
VENDU-KAMERS.
Hoek van Burg- en Kasteelstraat, Kaapstad.

Eerste Klasse Pub. School,

PIQUETBERG.

HET KOST EN LOGIES DEPARTEMENT in verband met bovengemelde Inrigting nu voltooid zijnde, is de Hoofdonderwijzer bereid Kostleerlingen in te nemen, zijnde er accommodatie voor omtrent 25.

Leerlingen worden opgeleid voor de Universiteits, Onderwijzers, Eereblijken en Matriculatie Examina.

Er zijn speciale schikkingen getroffen voor Hollandsch, Godsdienst Onderwijs en Muziek.

Het klimaat van Piquetberg en de ligging der inrigting eischen speciale kennisneming en begunstiging van het Publiek.

Voor volle bijzonderheden vervoege men zich bij den Wel-Eerw. VLOK, of den Hoofdonderwijzer, den Heer W. WILSON.

WAAROM ingevoerde Zadels kopen die geen voldoening geven en geenzins voor het Kaapsche Paard geschikt zijn, terwijl men nu voor denzelfden prijs RUTTER'S beroemden Kolonial gemaakte INNES ZADEL kan bekomen. Dit Zadel is door de geheele Kolonie bekend heeft gemakkelijke Zitting, volle grootte. Ge stempeld en gewaarborgd volkomen te passen.

Probeert de Veeren Zitting met Gomelastiek, zeer gerieflijk, en Wollen Zitting. Zadels, Tuigen, enz., naar alle patronen of teekeningen gemaakt. Oude Zadels als nieuwe opgemaakt en reparatiën behoorlijk gedaan. Orders worden door tusschenkomst van iederen handelaar toegezonden. Prijslijsten op aanvraag verkrijgbaar, en let op het adres.

A. T. RUTTER, vroeger W. INNES,
No. 24 Darlingstraat, Kaapstad.

MALMESBURY
Executeurskamers en Voogdijmaatschappij
OPGERIGT IN 1864.

Tegenwoordige Acte ingelijfd door Acte des Parlements No. 34, 1884.

Voor het Administreeren van Eigendommen in Boedels, als Executeuren, Administrateuren, Voogden, Curatoren en Agenten

DIRECTEUREN:

De WelEd. Heer H. G. GREEFF, Voorsitter
" " " D. J. ACKERMANN, Sr.
" " " THOS. A. J. LOUW, LWV
" " " B. WETHMAR.
" " " J. S. F. GOUS.
" " " TOBS. C. LOCHNER.
" " " W. F. DUCKITT, L.W.R.

Auditeuren:

" " " J. H. COSNETT.
" " " H. R. B. GREEFF.

Directeuren vergaderen 's DINGSDAGS VOORMIDDAGS, ten 10 ure.

A. G. WATERMEIJER,
Secretaris.

GRAVEN, VORKEN EN SCHOFFELS.

Een zeer Groote Voorraad in Persoon Uitgezocht.

Park's, Lyndon's, Lucas & Foster Graven, Spitvorken en Aardappelen dito, 4 tot 6 Tanden, Hollandsche Schoffels, Boschpikken, Bijlen.

Eenige Agent voor R. HORNSBY & ZONEN, wier Voorraad Machinerie voor Zuid Afrika gemaakt nu te zien is aan mijn Pakhuizen, Pleinstraat, Kaapstad.

Vervoerbare Stoommachines en Dorschmachines, Middenpunt-vliedende Pompen, 3 tot 7 duim Pijpen en Bends; Ploegen met Stalen Scharen, Schoffels, nieuw patroon; Wortelstampers, Kafsnijders, Wagenbanken, Vertikale Stoommachines, 2½ Paardenkracht, £95; 3 Paardenkracht, £105; 4 Paardenkracht, £125.

Teekeningen en Prijslijst op aanzoek.

JAMES ROBERTSON.

IJZERPAKHUIZEN,
PLEIN-STRAAT, KAAPSTAD.

KENNISGEVING.

GOWANS & BAIN,

EERSTE KLASSE
Kleerwakers en Snijders, Groenteplein, Kaapstad,
TEGENOVER HET STADHUIS,

Wenschen aan hunne talrijke Klanten en het Publiek bekend te maken, dat zij juist een gedeelte van hunne LENTE GOEDEREN hebben uitgepakt, en verzoeken dat men hunnen Voorraad zal komen bezigtigen.

VAN DER BYL & CO.,

35, ST. GEORGESTRAAT,

Landen nu ex "Messina" van Nieuw York:

1000 Kisten elk 2/5 Gallons Devoe's Parafine
200 " " 12/1 " Peatt's Parafine
100 Vaten Mielie-Meel
6,000 Pijp-Duigen
17,000 Okshoofd-Duigen
1,000 Rakplanken
24 Balen Amerikaansch Duck
Deuren en Vensters

VERWACHTEN PER "IDA" VAN CALCUTTA:

3,400 Zakken T. R. Rijst
600 Zakken Bruine Rijst
50 Kisten Klapperolie
50 Kisten Casterolie
125 Balen Graanzakken
120 Balen Welzakken
100 Bossen Rotting.

HEBBEN ONTVANGEN PER LAATST AANGEKOMEN SCHEPEN:

500 Zakken Rio Koffij
2,000 Zakjes Geele en Witte Suiker
200 Vaten Brandrum's Bloem van Zwavel
1000 Kistjes Blauw Gespikkelde Zeep

Kaapsch Gouvernements Spoorwegen.

TENDERS VOOR VERVOER
PER WAGEN
TE KIMBERLEY EN BEACONSFIELD.

TENDERS worden gevraagd voor het Ophalen en Afleveren van Algemeene Koopwaren, Pakken, enz. (alleen met Paarden en Wagens op Veren [Spring Vans]), aan de Spoorweg Stations Kimberley en Beaconsfield, van af den dag der Opening voor Goederen-verkeer, en zullen worden ingewacht door den Ondergeteekende, tot 12 uur 's Middags op den 17den Augustus aanstaande, op de volgende voorwaarden:—

Ophalen en Afleveren van Algemeene Koopwaren, per Ton van 2,000 lb., langs den naasten beschikbaren weg van het Goederen Station, binnen een afstand van Anderhalve Mijl.

Do. do. do. tusschen Ander-halve en Twee Mijlen.

Voor Kleine Pakken tot 25 lb. moet per pak getenderd worden.

De Tenders moeten inhouden het opmaken van Vervoer Afleveringslijsten Rekeningen, Natellen, Op- en Afladen van des Aannemers eigen Wagens naar en van het Goederen Platform, en het Collecteren van Vracht op al de Goederen aan zijne zorg toevertrouwd.

Een alternatieve Tender moet ook ingezonden worden, in geval die pligten door het Departement vervuld worden.

De Aannemer zal vereischt worden twee goede en voldoende Borgen te leveren voor het behoorlijk uitvoeren van het Kontrakt.

Het Kontrakt te zijn voor twee jaren zeker, naderhand Zes Maanden Kennisgeving aan beide zijden.

Verdere bijzonderheden wat betreft de voorwaarden van Kontrakt zijn te vernemen van den Ondergeteekende, of ten Kantore van den Assistent Direkteur van Dienst, Port Elizabeth, en den Districts Spoorweg Ingenieur, Kimberley.

De Laagste of eenige Tender niet noodwendig aangenomen.

A. W. HOWELL, Direkteur van Dienst.

Hoofdkantoor, Kaapstadsch Eindstation.

GEORGE FINDLAY & Co.

Landen nu in Prachtige Conditie,

BRANDRAM'S ALLERBESTE BLOEM VAN ZWAVEL en een groten Voorraad der volgende Goederen, tegen Goedkoopen Prijs:—

Graven, Diamant, Gegoten Staal en Lyndon's Wijngaard Schoffels, Wijngaard Scharen en Snoeimessen, Weegmachines, van 1 ons tot 2,000 lb., Heiningdraad, Staal, IJzer, Gegalvaniseerd en Getand Heiningdraad, Heiningpalen en Aantrekpalen, Machines om Tabak te snijden, Mangels, Smith & Wellstood's Kookkachels.

Koperen en IJzeren Pompen, voor Wijn en voor Water.

Eenige Agenten voor den verkoop van Calcarium, de beste Waterverf voor Muren, van binnen en van buiten, weerstaat vochtigheid en kan afgewasschen worden, is goedkoop en in verschillende kleuren.

IJZERPAKHUIZEN, 15 GRAVE STRAAT, KAAPSTAD.

VENDUTIE! VENDUTIE!! VENDUTIE!!!

DE ONDERGETEEKENDEN ZULLEN DOEN VERKOOPEN,
TE
"VAN REENEN'S HOEK,"
OP
Dingsdag, den 15den Septemb. 1885,
1,000 SCHAPEN, 122 PAARDEN,
Ezels en Donkeys, en 26 Slagtossen en Melkkoeijen;
ZOOALS ONDER BESCHREVEN:—

800 Gus-schapen
200 Lammer-schapen
20 Opregtgeteelde Jonge Hengsten, 2 tot 4 jaar oud, waaronder fraaije paren
12 Trekpaarden, waaronder verscheidene egale paren.
12 Goedgedresseerde Ezels
8 Jonge Ezels, 1 tot 2 jaar oud
20 Donkeys
50 Aanteel-mérries
12 Groote Zware Vette Slagtossen
14 Opregtgeteelde Melkkoeijen

De Stoeterij der Ondergeteekenden is zoo algemeen en gunstig bekend dat opvijzelen derzelve onnoodig is. Het Hoorurvee is van een uitmuntend Melkgevend Ras, en wat de Paarden aanbetreft zijn er geen betèr geteelde Paarden aan deze zijde van de Bergrivier.

De Ingevoerde Hengst "HARDWICK" die ook bij die gelegenheid te Koop zal worden aangeboden, is door de Heeren Louw gedurende reeds eenige jaren onder hunne Aanteel-merries gebruikt. Een fraaije kans dus voor liefhebbers van Goedgeteelde Jonge Hengsten.

EINDELIJK:
De Welbekende Hengst "PRINCE ALFRED."
A. J. & W. P. J. LOUW.

Ook zullen terzelfder tijd te Koop worden aangeboden en behoorende aan den Heer J. A. L. VAN DER MERWE:

1,000 SCHAPEN, in Uitmuntende Conditie.

Daar het Veld te VAN REENENS HOEK en Omstreken in Prachtigen toestand is, is ook het Vee uitmuntend Vet.

VAN REENEN, AFSLAGER.

Calvinia, Julij 1885.

Slagtossen en Koeijen.

DE HEEREN J. S. MARAIS & CO.
ZULLEN TE KLAPMUTS VERKOOPEN,
OP WOENSDAG, 5 AUGUSTUS,
100 Slagt- en Trekossen
75 Slagtkoeijen
100 Jonge Ossen;

Het bovengemelde Vee is in goede conditie, en is opgebragt van Namaqualand door den welbekenden handelaar

W. H. FISCHER.

IN HET HOOG GEREGTSHOF.

VERKOOPING VAN VASTGOED

GELEGEN IN DE
DISTRIKT VICTORIA WEST.

J. B. AURET & ZONEN en HANAU & HOFFA, Eischers, vs. MARTHA JACOBA KARSTENS, Verweerderes.

OP DONDERDAG, 6 AUGUSTUS 1885,
TE 11 URE DES MORGENS,

ZAL per Publieke Veiling worden verkocht, bepaald aan den Hoogsten Bieder, voor den Resident Magistraat, ten zijnen Kantore te Victoria West, in zijne bevoegdheid als Speciale Commissaris van het Hooge Geregtshof.

AFZONDERLIJK:

1. Zekere Eeuwigdurende Erfpachtplaats genaamd **ELANDSFONTEIN**, gelegen in de Afdeeling Victoria West (vroeger Beaufort), groot als per overblijvende uitgestrektheid, 5,482 Morgen en 23·90 Vierkante Roeden.

2. Zeker Stuk Eeuwigdurende Erfpachtgrond, gelegen als boven, genaamd **MEERLUST**, groot als per overblijvende uitgestrektheid, 1,473 Morgen en 574 Vierkante Roeden, als per Akte van Transport, gedateerd 21 April 1885, ten gunste van bovengenoemde Verweerderesse.

3. Zeker Stuk of Perceel Erfpachtgrond, gelegen in de afdeeling Victoria West, Veldkornetschap Pramberg, zijnde het overgebleven gedeelte van perceel No. 2,091, genaamd **NAAUW GEKNELD**, groot 1,040 Morgen en 135 Vierkante Roeden, als per originele Toekenning, ten gunste van bovengenoemde Verweerderesse, gedateerd 30 Junij 1874.

☞ De eerste twee Eigendommen grenzen aan elkander. Op de Plaats Elandsfontein staat een groot en hecht gebouwd Woonhuis, onder rieten dak. Er zijn ook Stallen. De uitgestrekte Zaailanden zijn omringd door Klipmuren, en er is een groote Dam en standhoudende Fontein.

Op de Plaats Meerlust is een Woonhuis en een Wagenhuis, beide onder gebogen ijzeren dak.

Voor Koopconditiën zie men *Gouvernements Gazette* van 30 Junij, 14 en 31 Julij 1885, of vervoege men zich ten Kantore van den Opperbaljuw, in Kaapstad, of van den Resident-Magistraat, te Victoria West.

JOHN J. GRAHAM, Opperbaljuw.

Kantoor van den Opperbaljuw, 30 Junij 1885.

MARKTPRIJZEN.

Van 28 en 29 Julij, 1885.

	£ s. d.		£ s. d.
Aardappelen, per mud	0 11 0	—	0 16 11
Appelen, per 100	0 4 11	—	0 4 11
Boonen, drooge, per mud	1 4 0	—	1 7 6
Bloemkool, per stuk	0 0 2	—	0 0 4½
Eieren, per 100	0 13 6	—	0 14 0
Ganzen, per stuk	0 5 4	—	0 5 4
Guavas, per 100	0 1 2	—	0 1 2
Haverg. per 100	0 4 7	—	0 6 0
Hoenders, per stuk	0 1 10	—	0 2 1
Kool, per stuk	0 0 1½	—	0 0 3
Kalkoenen per stuk	0 7 6	—	0 7 6
Pompoenen, per stuk	0 0 2½	—	0 0 7½
Patattas, per mud	0 10 0	—	0 10 0
Rissies, per mud	0 10 6	—	0 14 9
Rozijnen, per lb.	0 0 2	—	0 0 2½
Uijen, per mud	0 7 6	—	0 10 6

Dingsdag, 28 Julij, 6 Wagens en 16 Karren.
Woensdag, 29 Julij, 7 Wagens en 13 Karren.

NIEUWE MARKT.

Van 28 en 29 Julij, 1885.

	£ s. d.		£ s. d.
Aardappelen, per mud	0 6 0	—	0 15 9
Amandelen, per lb.	0 0 2	—	0 0 2
Appelen, per 100	0 1 7	—	0 6 0
Boonen, per mud	1 1 3	—	1 8 6
Boter, per lb.	0 1 3	—	0 1 9½
Bloemkool, per stuk	0 0 2	—	0 0 3½
Beet, per bos	0 0 1½	—	0 0 1½
Beterpitten, per lb.	0 0 3	—	0 0 3
Bitter Limoenen	0 3 9	—	0 3 11
Biltong, per stuk	0 1 2½	—	0 1 2½
Boschisthee, per lb.	0 0 2½	—	0 0 2½
Drooge Peren, per lb.	0 0 1½	—	0 0 1½
Drooge Erwten, per mud	0 19 6	—	1 2 6
Eieren, per 100	0 12 0	—	0 13 5
Guavas, per 100	0 0 4	—	0 2 2
Ganzen, per stuk	0 4 0	—	0 4 2
Hoenders, per stuk	0 1 0	—	0 2 3
Honig, per lb.	0 0 5	—	0 0 5
Kool per stuk	0 0 1	—	0 0 2½
Kalkoenen, per stuk	0 4 0	—	0 11 3
Klappers, per stuk	0 0 3	—	0 0 3
Kropala	0 0 0½	—	0 0 1
Knolkool, per bos	0 0 1½	—	0 0 1½
Limoenen, per 100	0 3 0	—	0 7 1
Makouwen, per stuk	0 3 2	—	0 3 9
Nartjes, per 100	0 2 6	—	0 6 6
Patattas, per mud	0 7 3	—	0 7 3
Piinappelen, per stuk	0 0 3	—	0 0 3½
Perziken, Drooge, per lb.	0 0 1½	—	0 0 2
Pompoenen, per stuk	0 0 4½	—	0 0 7½
Radijzen, per bos	0 0 0½	—	0 0 1
Tabak, per lb.	0 0 5	—	0 0 6
Uijen, per mud	0 6 0	—	0 10 6
Vijgen, Drooge, per lb.	0 0 5	—	0 0 5
Wortelen, per bos	0 0 0½	—	0 0 1

GEDOOPT.

In de Groote Ned. Geref. Kerk, op Woensdag, den 29sten Julij 1885, door den WelEerw. heer A. J. Steytler, eene dochter van den heer Petrus Jacobus Bosman met name Gladijs, eene dochter van den heer Hendrik Michiel Oppel met name Rhoda Louis, eene dochter van den heer Wouter Blomkamp met name Elizabeth Emma, eene dochter van den heer Lendert Johannes Krol met name Sophia Hendrika.

LIJST VAN VERBANDEN.

Julij, 1885.

(1) HYPOTHEKEN.			
21	Delport, M D	Z A Assciatie	Cradock
21	Liebenberg, Wed P J	Retief, F J	Murraysburg
21	Daniels, C	Watson, T	Kaapstad
21	Sonnenfeld, L	Greenbaum, M	Kaapstad
21	Hutchinson, W T P	Alford & Wills	Caledon
21	Steensma, C W	Forresters	Kaapstad
21	Scheepers, S H	Dolly, J	Uitenhage
21	Barkhuysen, J J	Dolly, J	Uitenhage
22	Pain, G	Horgan, D	Paarl
22	McGregor, R	Bouwvereeniging	Kaapsch Af
22	Gildenhuys, J; Gildenhuys, W J	Hugo, W J	Victo Wes'
22	Visser, J L	Algemeene Boed.	Robertson
22	Norval, C J	Young, E	Colesberg
22	Cutting, T	Jackson, E	Kaapsch Af
22	Howard, G	Dollery, J	P Elizabeth
(2) KUSTING.			
21	Bezinderhorst, R P	Mutual	Uitenhage
21	Smith, H W	Prince, Vincent & Co	Oudtshrn
22	Adams, H A	"Guardian Fund"	Carnarvon
22	Adams, H A	Adams, H	Carnarvon
22	Norvel, C J	Plewman, T	Colesberg
(3) KINDERBEWIJS.			
21	Wet, P R de	Minderj kinderen	Maraisbrg
(4) BORGAKTE.			
21	Parrot, G H	Opperbaljuw	Piquetberg
(5) KONTRAKTEN.			
21	Fryer, T A; Thorne, E A		Colesberg
21	Hever, J A v d; Odendaal, W J H		Hope Town
21	Berry, H J; Rowe, S F		Kimberley
22	Green, H J; Stripp, M		Prince Alb
22	James, G S; Champion, G P		Kaapstad
(6) CANCELLATIE. CESSIE.			
21	Edmeades, E J L	Prince, Vincent & Co	Oudtshn
22	Kitching, T	Mutual	Mosselbaai

SHIPPING INTELLIGENCE.

TABLE BAY.—ARRIVALS.

Julij 27.—Viking, Norw bk (of Kragera), 289 tons, Capt Claas Owen, from port Caroline May 15th, to this port. Cargo, wheat. Thomson, Watson & Co, agents.

28.—Namaqua, ss (of Cape Town), 116 tons Capt H J Hanson, from Port Nolloth July 25th, to this port. Cargo, copper ore and general. Barry & Co., agents.

28.—Bismark, HIGM corvette, 2,856 tons, Capt Karcher, Rear-Admiral Knor, from St. Paul de Loando. Julij 13, to this port. Consul, agent.

29—Smaragd, Norw sch (of Kragera), 245 tons, Capt J M Jorgensen, from Adelaide May 13, Mossel Bay May 26, to this port. Cargo, wheat.

29—Ida, 3 mstd Gersch (of Papenburg), 337 tons, Capt G Smidt, from Calcutta May 10, Algoa Bay 24, to this port. Cargo, general. Van der Bijl & Co., agents.

29—Broomhall, bk (of Dundee), 1,379 tons, Capt J S Crondace, from Cardiff June 5, bound to this port for orders.

TABLE BAY.—DEPARTURES.

July 27—Kaffir, ss, 189 tons, W Reimer, for coast ports. Cargo, general.

28.—Adele, sch, 69 tons, H Plaus, for St Helena Bay. Cargo, general.

HOF VAN INSOLVENTIE.

NIEUWE INSOLVENTIES.

Julij 28.—Charles Petrus Powell, te Franschehoek, afdeeling Paarl, wagenmaker; baten, £307 6s.; schulden, £399 17s. 9d.; tekort, £93 17s. 9d.

28.—Charles King, te Kalk Bay, hotelhouder; baten, £2,969 17s. 6d.; schulden, £5,226 5s. 9½d.; tekort, £2,256 8s. 3½d.

28.—Abraham Goldman, te Ooutspan Reserve, district Uniondale, winkelier; baten, £343 5s. 8d; schulden, £958 18s.; tekort, £615 12s. 4d.

28.—John Frederick Stafford, te Kimberley, provisionele order van sequestratie toegestaan.

29.—Jan Hendrik Momberg, te Stellenbosch Kloof, district Stellenbosch, boer; baten, £102 7s. 6d.; schulden, £215 8s.; tekort, £113 0s. 6d.

29.—Johannes Nicholaas Buys, te Victoria West, boer; baten, £76; schulden, £360 14s. 10d.; tekort, £284 14s. 10d.

29.—Alfred George Jones, te Kaapstad: provisioneele order van sequestratie toegestaan.

29.—Gertruida Margaretha Louw (overleden), te Wellington, district Paarl; provisionele order van sequestratie van de boedel gewezen.

SCHEDULEN INGELEVERD.

Julij 28.—William Froeschle te Kaapstad.

28.—Gerhardus Petrus Engelbrecht, te Victoria West, landbouwer.

28.—Jan De Wet, te Koebergen, afdeeling Kaap, opziger.

28.—Pieter Francois Theron, te Graaff-Reinet, metselaar.

28.—Harry Wortham Pearce, te Barkly West, klerk.

Jacobus Marthinus Martins, te Nieuw Bethesda, district Graaff-Reinet, landbouwer.

28.—Hendrik Albertijn, jr., te Vredenburg, St. Helena Baai, afdeeling Malmesbury, algemeene handelaar.

28.—Thomas Elvin Yorke, of Fort Beaufort.

28.—William Ross Randall, te Kimberley, boekhouder.

De Zuid-Afrikaan.

DONDERDAG, 30 JULIJ 1885.

DOEL EN MIDDEL.

In den strijd dien wij niet zelden met onzen tijdgenoot het *Volksblad* te voeren hebben, is er herhaaldelijk door ons op gewezen dat in gemeld blad wel nu en dan algemeene opmerkingen over de Naturellenkwestie gemaakt worden, maar dat het zich pleegt te onthouden van een rondborstige verklaring hoe het die kwestie wil doen oplossen. Wij zien thans dat de geruchten over den nood die er aan de grenzen onder de Naturellen heerscht, de redactie tot spreken brengen, en tot ons groot genoegen ontziet zij zich niet om den vinger te leggen op hetgeen zij den smet noemt die de Koloniale philanthropie aankleeft. Het *Volksblad* is het, naar zijn artikel van Dingsdag te oordeelen, vrij wel met ons eens dat men de Naturellen moet leeren werken, en dat wel werken voor een loon dat de boeren hun verschaffen kunnen zonder zelve te gronde te gaan. "Wij hebben" zegt het, "het altijd als een groote ongerijmdheid beschouwd dat, terwijl er in deze Kolonie duizenden Inboorlingen zijn, de boeren van de Oostelijke en Westelijke Provincie klagen over schaarschte van arbeiders, tenzij zij hooger loon betalen dan zij kunnen." Aan dat kwaad wil het een eind maken, en dit willen ook wij. Lezen wij het artikel in kwestie, dan is het als streefden *Volksblad* en *Zuid Afrikaan* naar hetzelfde doel, maar langs verschillende wegen en met hulp van verschillende middelen.

Wat nu die middelen betreft, de onze zijn aan onze lezers bekend. Wij willen geen ommekeer van zaken: geen bekorten der Naturellen in die regten die hun met de Kolonisten gemeen zijn. Schoon in den Vrijstaat het stelsel goed beantwoordt waarbij Naturellen slechts onder heel wat beperkingen tot persoonlijken eigendom aan den grond en volstrekt niet tot het uitoefenen van politieke regten worden toegelaten, hebben wij het invoeren van dit stelsel in deze Kolonie nooit voorgestaan, en dat wel niet alleen omdat dit vergeefsch zou zijn, maar ook omdat wij geen voorliefde hebben voor hetgeen de heer Brownlee kleurwetgeving noemt. Wat wij willen kan men deels uit ons vorig nommer zien, waar wij raden om de Kaffers, nu honger hen tot arbeiden kan dwingen, onder zulke voorwaarden bij boeren in dienst te laten treden dat zij niet zoo ligt meer weg kunnen; deels uit vroegere artikelen in ons blad, waarin wij er herhaaldelijk op gewezen hebben dat, om de Wet op Meesters en Bedienden in deze Kolonie naar eisch te laten werken, de regtsmagt bij de heerschende klasse behoort te berusten, en dat het zaak is om van elke gelegenheid gebruik te maken om stameigendom en quasi-stameigendom aan den grond te beperken, en dus de Kolonisten zooveel mogelijk het land in handen te spelen. Op dit laatste punt is het *Volksblad* het welligt minder oneens met ons dan b. v. de heer Irvine en de heer Sauer het zijn, want het gaf onlangs, even als wij, zijn afkeuring van een wetgeving te kennen waarbij, zoo als door de onlangs ingediende Wet op het grondbezit en andere aangelegenheden in de Transkei, de Kolonisten voor goed buiten het land aldaar gesloten worden zoo lang het niet tot oorlog komt. Wat is echter het middel door het *Volksblad* aanbevolen? Het wil dat de Koloniale philanthropie de Kaffers leert begrijpen in welken toestand zij werkelijk verkeeren. Het acht het een onregt, hun door welmeenende vrienden aangedaan, dat dezen hun nie leeren dat zij hun plaats moeten innemen als elk ander menschelijk wezen, en den strijd om het bestaan moeten voeren zonder bijzondere bescherming. "Een Evangelist," zegt het, "die stammen wil gaan onder het oog brengen welke moeijelijkheden zij zich dagelijks in het leven roepen door te blijven volharden in hunne veelwijverij, die hun wil bewijzen dat het loon door betrekkelijk weinige Kaffers verdiend die aan den spoorweg en op de Diamantvelden gewerkt hebben, niet het loon is dat de massa der Inboorlingen verwachten moet te verdienen; dat zij eindelijk niet als een klasse hopen kunnen met de Europeanen te wedijveren in hooge betrekkingen, en dat zij uiteindelijk afhankelijk zullen zijn van hetgeen de Europeanen hun zullen kunnen betalen voor hunne diensten als arbeiders onder hen,—zulk een Evangelist, als hij de Inboorlingen bekeert tot de waarheid van zijne prediking, zal meer voor hen doen dan één philanthroop die tot nu toe hunne zaak heeft verdedigd."

Nu vragen wij echter, vooreerst wat een Evangelist is. "Iemand die een blijde boodschap brengt," zal elk Zondagschool kind ons antwoorden. Is nu, vragen wij weder, de boodschap die het *Volksblad* aan de Naturellen wil doen brengen, een blijde boodschap voor een volk als zij zijn: een volk dat zijn stammen- of quasi stammenleven nog voortzet, en naast de nadeelen er van in booze tijden toch ook weder de genoegens er van in goede kent? Kan men het zendelingen in Zuid Afrika kwalijk nemen als zij, bij het verkondigen der blijde boodschap die het hun taak is aan de Naturellen te brengen, den stand der zaken niet, zoo als het *Volksblad* en wij, van het standpunt der Kolonisten beschouwen, en dus ook niet de harde woorden bezigen van den Evangelist van onzen tijdgenoot? Een man die onder de arbeiders in het zendingsveld een eervoller plaats bekleedt dan welligt iemand anders in de Kolonie, Dr. Stewart, waagde het onlangs om, niet aan een troep roode Kaffers maar aan de leerlingen en ex-leerlingen van Lovedale iets, en dat wel een gering deel, te verkondigen van hetgeen het *Volksblad* zendelingen en philanthropen in het algemeen als boodschap wil doen brengen, en wat was zijn loon? Dat hij werd uitgemaakt voor iemand van den ouden stempel, niet in staat om de wettige en natuurlijke aspiraties van het Kafferras te begrijpen en te bevorderen. Wij nemen dit de Kaffers niet kwalijk. Als natie zijn zij nog in hun kindschheid, en wie, als hij kinderen wil aanmoedigen om flinks te leeren, hun vertelt dat zij zich niet verbeelden moeten het ooit in de wereld zoo ver te brengen als hij zelf het gebragt heeft, zal geen pleizieriger indruk maken en niet veel uitrigten. Maar kinderen die, zoo als Hildebrand's Hollandsche jongens, meest denken aan pleizier hebben, en jongelingen die zich allerlei idealen voorspiegelen, leeren, ouder geworden, in de oefenschool des levens dat men hier niet voor zijn pleizier is, dat het ideaal wat men zich schept zich niet zoo ligt laat verwezenlijken, en dat toch, per slot van rekening, op de wereld, met al de tobberijen en ontgoochelingen die men er ontmoet, het leven dragelijk is, althans wanneer men geloof en hoop koestert dat in de toekomst voor het menschelijk individu iets anders en beters dan de aardsche ellende te wachten is. Die oefenschool willen wij voor den Kaffer openen, en zoo wij gelooven dat ons middel daartoe beter deugt dan dat van het *Volksblad* dan vleijen wij ons dat wij in ons geloof niet alleen zullen staan.

Wij kunnen dit onderwerp niet verlaten zonder een enkele opmerking over de voorstelling die het *Volksblad* van den onfeilbaren uitslag van de thans heerschende toestanden geeft. Het is namelijk van oordeel dat, als die toestanden tot oorlogen leiden, afgewisseld door een even onvol loenden vrede als die thans bestaat, de Naturellen op den duur aan het kortste eind zullen raken. Dat zullen zij welligt als zij, in den strijd om het bestaan, naast de natuurlijke voordeelen die zij genieten, niet tevens buitengewone bescherming erlangen. Die bescherming ontbreekt hun echter niet, zoolang de Kolonisten geen volle vrijheid hebben om de zaken des lands naar eigen goedvinden te regelen; en met het oog op den invloed van Rijkswege op zuiver Z. Afrikaansche zaken geoefend, en op de verdeeldheid die er tusschen de Kolonisten heerscht, zijn wij met den heer Merriman van oordeel dat het volstrekt zoo zeker niet is of het Koloniale dan wel het Naturellenras het in den grooten strijd zal winnen. In elk geval is het voor de Kolonisten gevaarlijk om te zeker van hun zaak te zijn. "Het is de mode," zegt het *Volksblad*, "om onder de drukte van publieke aangelegenheden politieke moeijelijkheden te laten uitbroeden voordat men zich er meê bemoeit." Met die opmerking zijn wij het vrij wel eens, maar het zal stellig niet onze schuld zijn als de Kolonisten verzuimen om de handen aan het werk te slaan en aan de Naturellenkwestie een behoorlijke oplossing te geven.

'T EEN EN ANDER.

Het strekte ons tot groot genoegen te zien dat het voorstel van den heer Merriman, om zekere grieve der gebroeders Gibson tegen de Regering aan een Comité te verwijzen, Dingsdag verongelukt is. Als de Regering tegenover die "ondernemende lieden" waar de heer Merriman maar, naar wij meenen, niet de massa der Afrikaner kolonisten het heil des lands van verwacht, de belangen der Koloniale schatkist zoo kan zeker stellen dat het geschil tusschen de twee voor geen Geregtshof gebragt kan worden, dan gelooven wij dat het Koloniale publiek alle reden heeft om tevreden te zijn. Met dit te zeggen zijn wij volstrekt niet van plan een blaam op de Gibsons te werpen, die als zij zich verongelijkt gevoelen alle regt hebben om daar heul te zoeken waar zij meenen het te kunnen vinden; maar wel gelooven wij dat de Kolonie er beter aan toe zal zijn als het Parlement toont dat het geen zin er in heeft om in allerlei zaken tusschen de Regering en particulieren de rol van scheidsregter te vervullen, behalve in gevallen waarin zoo als in dat van de trekkers naar Tembuland, de zaak door die particulieren te berde gebragt in waarheid een is waar de belangen van het geheele Kolonisten-publiek in gemengd zijn.

Het telegram per onderzeeschen kabel over de goedkeuring die het vroeger in ons blad vermelde plan der Maatschappij tot Bescherming van den Inboorling bij de Britsche dagbladpers vindt, versterkt ons in onze opvatting van dit plan. Wat valt meer in den smaak van het publiek in Engeland dan om, zonder bezwaar van 's Rijks Schatkist, de Naturellen, voor zoo ver zij niet reeds onder regtstreeksch Rijksbestuur staan, volle vrijheid te laten, en hen zoo doende aan de willekeur van die gehate "Dutch Boers" te onttrekken! Wij vleiden ons dat de verdrietelijkheden aan den Nijl en aan de Afghaansche grenzen aan de Britsche bemoeialligheid althans voor een tijd perk zouden stellen; maar hebben wij ons hierin vergist, dan zijn de uitzigten voor Z. Afrika alles behalve opwekkend.

Het feit dat in den Wetgevenden Raad de toelagen aan de Regters te Kimberley gehalveerd zijn, zonder dat er een hoofdelijke stemming plaats had, toont vrij duidelijk dat het geen ijdele praat was toen men, in en buiten de Wetgevende Vergadering, beweerde dat aldaar de toelagen groot gevaar zouden geloopen hebben als de Regering niet belooft had ze in te korten. Voor het financieele jaar zouden de drie Regters elk een vierde van hun toelagen verloren hebben als het plan der Regering gevolgd was. Thans zullen zij de helft kwijt zijn, tenzij de Wetgevende Vergadering het raadzaam oordeelt om, bij het overwegen der amendementen door den Raad in de Begrooting gemaakt, aan den maatregel der Regering den voorkeur te schenken.

De heer Theron gaf goede redenen op waarom hij gisteren, in de Wetgevende Vergadering zijn vraag over de onderhandelingen omtrent Bechuanaland stelde, en het antwoord der Regering was in zoo ver bevredigend als het er uit bleek dat zij aanhechting des lands noodig acht en er maatregelen toe denkt te nemen. De voorstanders der aanhechting behooren echter wel te bedenken dat de tegenwoordige Regering, om haar positie te handhaven, geen andere schikking omtrent Bechuanaland kan maken dan die haar gedrag voor de Afrikaner partij ten volle aannemelijk maakt, en dat men in zulk een zaak een Oppositie, die er steeds op uit is om de Naturellen te begunstigen, en die de Zuid Afrikaansche politiek van Sir H. Robinson prijst, volstrekt niet kan vertrouwen. De Kolonie zal stellig er bij lijden als het aan het eind der zitting, wanneer vele parlementsleden reeds vertrokken zijn, tot een besluit omtrent Bechuanaland komt waar de tegenwoordige Regering zich niet meê kan vereenigen, en dat dus tot het ter elfder ure optreden eener andere [illegible] leiden, die gedurende het reces gelegenheid zal hebben om de zaken in de war te sturen. Zoo ooit dan is het thans noodig dat de tegenwoordige Regering en de Afrikaners in het Huis ten naauwste verbonden blijven.

OPREGTE TRANSVAALSCHE TABAK is verkrijgbaar bij C. de Jongh, Tabakshandelaar No. 5, St. Georgestraat.—Een nieuwe bezending uitmuntende tabak juist ontvangen.—*Adv.*

DE WET OP DEN DIAMANTHANDEL is Dingsdag in de *Gouvernements Gazette* bij proclamatie van den Gouverneur in werking gesteld.

PAPENDORP zal thans werkelijk, wat den Spoorweg betreft, in Woodstock herschapen worden. Wij houden ons echter aan de oud-Hollandsche benaming.

TWEE OFFICIERSPLAATSEN in het Rijksleger zijn voor Kapenaars van 19 à 22 jaren, die twee jaren in Kolonialen krijgsdienst geweest zijn en een militair examen doorstaan binnen de Kolonie te houden, opengesteld.

VASTGOED.—In den boedel van J. J. van Winkel zijn Dingsdag vijf huisjes in Russell-, Rutgers- en Pontacstraat voor £525, en vijftien bouwerven in laatstgemelde straat voor £274 verkocht.

NAAR EUROPA zullen, naar men beweert, weldra na het einde der Parlementszitting de heeren Upington, Sir T. Scanlen en Sir D. Tennant vertrekken. Het zal Kol. Stanley, nu de heer Hofmeyr ook in Europa zich bevindt, aan inlichtingen omtrent de Kolonie niet ontbreken.

AANMOEDIGING TOT STUDIE.—De Hoofdregter Sir J. H. de Villiers heeft ook dit jaar de som van £5 voor een buitengewonen prijs voor vorderingen in Natuurwetenschappen (science) aan het Z. A. Athenaeum beschikbaar gesteld.

ONGELUKKEN.—Het lijk van een Naturel is Maandag in een waterpoel op de Kaapsche Vlakte, bij Claremont, gevonden, zijnde de man waarschijnlijk onder den invloed van drank er in gevallen. Het geregtelijk onderzoek in de zaak van Payne, een drager aan den Spoorweg, die verleden week onder den trein geraakt en gedood is, heeft tot een uitspraak van "dood bij ongeval" geleid.

ST. LUCIA BAAI.—In de *Gouvernements Gazette* van Dingsdag verschijnt de kennisgeving van Luit. Moore, als kommandant der *Goshawk*, omtrent het hijschen der Britsche vlag op 18 December 1884 aan St. Lucia Baai, met een kennisgeving op bevel van Sir H. Robinson en verder dat dit door de Rijksregering gelast en bekrachtigd was. De Duitsche schroefkorvet *Bismarck*, met Schout-bij-Nacht Knorr aan boord, is op Dingsdag Tafelbaai binnengeloopen.

DE ZAAK VAN CHARTERS kwam Maandag namiddag weder voor den Magistraat, en werden er deels nieuwe, deels vroegere getuigen verhoord, maar zonder dat er licht van eenig belang over werd verspreid. Het bleek dat de Magistraat aan Mevr. Twycross ten haren huize een verhoor had afgenomen, dat echter wegens Charters' afwezigheid niet definitief was, en de zaak werd dus weder uitgesteld tot gisteren. De Magistraat gaf overigens te kennen dat hij Charters onder borgtogt vrij zou laten, zelfs vóórdat hij formeel naar de strafzitting was verwezen.

HET HOOGE GEREGTSHOF heeft in een Kamerzitting, waar alleen Regter Smith aanwezig was, den heer J. P. F. Watermeyer, van de "Middle Temple," als advokaat toegelaten. Penelope J. Maxwell verkreeg verlof om een levenspolis te verpanden om er £100 op te leenen; de heer T. H. Matthews, van Willowmore, werd tot voorloopig curator in den insolventen boedel van gebroeders Goldman aldaar aangesteld; en op aanzoek van den heer M. Arderne, die een promesse van £450 van A. G. Jones had, werd de boedel van laatstgemelde voorloopig onder curatele gesteld.

SPOORWEGDOCTOREN.—Het denkbeeld van den heer Thos. Louw, M.L.A., voor doktoren te laten tenderen voor Spoorwegpraktijk brengt ons een zaak in het geheugen, die wij eenmaal in een Hollandsch blad hebben gelezen. In een dorpsgemeente in de Provincie Drenthe, met 4,000 zielen, vond het Gemeentebestuur het betalen van een armendokter een dure zaak, en vroeg om tenders aan; zullende de doktor dan tevens medicijnen voor niet aan zijn patienten moeten leveren. De laagste tender was f. 13,50 per jaar, met andere woorden iets over de £1, en uit het oogpunt van bezuiniging beantwoordde dus het plan uitstekend. Of echter de armen bij de hun verstrekte medicijnen veel profijt zullen gevonden hebben, dat dunkt ons zeer de vraag.

DE GESCHEURDE broek en baatje van den heer Paterson zijn Dingsdag voor den Magistraat geweest. De heer Paterson was op een Zondag avond naar de Schotsche Kerk gegaan, na het uitgaan er van tegen het ijzerdraad met punten geloopen, dat in de buurt tot bescherming der boomenplantaadje was gelegd, en had daardoor zijn kleeren gescheurd. Hij erkende intusschen dat hij het ijzerdraad reeds gezien had, toen hij 's morgens naar de Kerk ging. Zijn agent wees er op dat het Stadsbestuur een licht bij het ijzerdraad had moeten stellen, net zoowel als er gedaan wordt als een straat wordt gerepareerd; maar de Magistraat twijfelde aan de juistheid van dit betoog, daar het ijzerdraad er voor was om voor goed te blijven. De uitspraak werd echter uitgesteld.

KAAPSCHE UNIVERSITEIT.—Op een vergadering van den Raad dezer Universiteit, verleden week gehouden en de laatste van den ouden Raad, werden toegekend: een Universiteits-scholierschap en het Maynard scholierschap aan L. E. Benjamin, die het hoogste op de lijst der nieuwe B.A.'s in Natuurwetenschap stond; een Universiteits-scholierschap aan S. Postma, B.A. in Letterkunde; prijzen van £25 aan J. T. Molteno en C. F. Juritz, die op de lijsten der B.A.'s de tweede stonden; en een prijs van £5 aan M. C. Vos, B.A. Voor het "Intermediate" Examen kregen E. G. Little en T. Rein de gewone Universiteitsprijzen; S. B. Morgenrood, als derde, een buitengewonen van £5. Voor het Matriculatie werden de gewone Universiteitsprijzen aan J. D. Cormack en F. A. Pemberton, de Jamieson prijzen aan A. Hofmeyr en G. Müller, prijzen van £5 aan B. van der Riet, E. B. Fuller en J. du Plessis gegeven. Twee beurzen voor het "Intermediate" en vijf voor Matriculatie zullen gegeven worden, volgens beslissing van den vice-Kanselier, naar aanleiding van aanzoeken, waaromtrent zij die in de termen vallen inlichting zullen bekomen. Van de verdere besluiten was het belangrijkste een wijziging in het examen voor Algemeene Geschiedenis (Intermediate), dat zich tot hoofdstukken 1, 3, 5 en 7 van Hallam's Middeleeuwen zal beperken.

TOVERWATERSPOORT.—Men heeft ons opmerkzaam gemaakt op een rapport van Ingenieur Willcox, in 1880 aan het Parlement voorgelegd, waarin deze te kennen geeft dat Toverwaterspoort niet dan met ontzettende kosten voor een Spoorweg bruikbaar gemaakt kan worden. Het rapport van den heer Willcox loopt echter alleen over den Spoorweg, die Oudtshoorn met Willowmore en den Middenspoorweg zou moeten verbinden, en waarvan sommigen meenden dat men er Toverwaterspoort voor zou kunnen bezigen; niet over een linie van eenig punt aan zulk een Spoorweg naar Beaufort West of een ander punt aan de Westelijke linie.

DE CIJFERGAT KOLENMIJN.—Op de laatste gehouden vergadering der Cijfergatsche Steenkolen Maatschappij (beperkt) heeft men een rapport aangenomen waarbij geen uitdeeling en geen toelage aan de directie wordt gedaan, maar waaruit het blijkt dat de steenkolen uit de mijn veel gebruikt worden, ook voor spoortreinen; dat de hoeveelheid steenkolen per maand uitgegraven, van 243 tot 1 000 ton gestegen is, en dat de Regering zeer tevreden zich betoont met de hoedanigheid der steenkolen. Uit een bijgevoegd rapport van den regisseur blijkt het dat er thans meer blanken dan vroeger aan de mijn gebezigd worden, ten deele eigenlijke mijnwerkers en ten deele bijwoners. Een voorstel om den besturenden Directeur te Burgersdorp te laten blijven, in plaats van het aan de directie te laten of hij daar of aan de mijn zal wonen, werd eerst verworpen, maar, nadat een stembus was geplaatst, met groote meerderheid aangenomen. Als directeurs werden herkozen de heeren Sichel en Tennant, terwijl de heer H. M. Kannemeijer in plaats van wijlen den heer D. G. Kannemeijer werd gekozen.

[illegible]LIJKE ZAAK wordt uit de Paarl in het plaatselijke *Advertentieblad* omtrent een Accijnsbeambte aldaar, de heer Fitzgerald, gemeld, die beschuldigd is van gelden gestolen te hebben van de firma Minnaar, Blignaut & Co. De leden der firma, bij wie de heer Fitzgerald uit- en inging, en die op den besten voet met hem waren, hadden herhaaldelijk geld uit een lade gemist, en eenmaal onder zulke omstandigheden dat de twee vennooten het vermoeden opvatten, dat Fitzgerald het geld had weggenomen. Minnaar had later een zoo duidelijke aanwijzing bekomen dat, op een oogenblik dat hij zijn kantoor verlaten had, Fitzgerald aan de lade geweest was en er geld had uitgenomen, dat hij besloot hem te verschalken, door nl. gemerkt geld in de lade te leggen, en een gaatje in den muur van het kantoor te maken waar men hen die er in waren, bespieden kon. Door dat gaatje zag Blignaut Fitzgerald den lessenaar openen en de lade er uitnemen, maar dat hij er geld uitnam, dat kon hij, wegens de positie waarin Fitzgerald stond, niet zien. Toen echter de lade later doorzocht werd, miste men een deel van het gemerkte geld; en dit werd later bij Fitzgerald gevonden, gelijk ook een sleutel die op de geldlade paste. Beschuldigde werd naar het Rondgaande Hof verwezen maar onder lagen borgtogt vrijgesteld. De door hem afgelegde verklaring wordt aldus door het Paarlsche blad meêgedeeld: "Ik verklaar plechtig en in goeden gemoede dat ik onschuldig ben aan de misdaad mij ten laste gelegd. Ik erken 5s. genomen te hebben van boven op den desk in Minnaar & Blignaut's kantoor, maar ik nam het niet uit de lade. Van te voren vond ik eens twee ponden liggen in de lade van de tafel, nabij de voorste deur, die ik aan Hendrik Blignaut toonde en hem zeide in het vervolg meer op zijn geld te passen. De 5s. nam ik om met Minnaar & Blignaut een grap te maken en hen te leeren om in het vervolg meer zorgvuldig met hun geld te wezen. De 5s. vond ik op den desk open liggende. Ik had geen behoefte aan geld. Ik had dien morgen een pond in mijn zak. Mijn vrouw gaf mij naderhand ook 5s. Ik was waarlijk niet zoo schrap van geld dat ik 5s. moest stelen. Ik moest dien dag naar Franschhoek gaan, en nam het met mij, van voornemens zijnde om het aan Minnaar & Blignaut te toonen, maar vergat alles daaromtrent totdat ik gearresteerd werd. Ik was toen te verpletterd en buiten mijzelven om aan het geld te denken. Toen ik weer tot mijzelven kwam vertelde ik den gevangenbewaarder, hoe het was dat ik in bezit van het geld kwam." Adv. Sampson trad, bij den Magistraat, als Fitzgerald's verdediger op; en de gevangenbewaarder legde voor de verdediging een getuigenis af in overeenstemming met de verklaring.

REUTER'S TELEGRAMMEN.

ONDERZEESCHE TELEGRAAFDIENST

EEN WET ER DOOR.

Ontvangen en gepubliceerd 28 Julij, 8 n.m.

LONDEN, 28 JULIJ.—Het Huis der Gemeenten heeft de derde lezing der Wet op Geneeskundige Hulp aangenomen. De Regering had aangekondigd dat zij er zich niet tegen zou verzetten.

[Volgens een der Engelsche bladen alhier is het doel der Wet om zekere bepaling in de nieuwe Kieswet te vernietigen, waarbij het stemregt, even als aan bedeelden ook aan hen ontzegd wordt die voor niet geneeskundige hulp van wege de overheid erlangd hebben.—RED. *Zuid Afrikaan.*]

DE BRITSCHE DAGBLADPERS OVER Z. AFRIKA.

Ontvangen en gepubliceerd 29 Julij, 12.40 n.m.

LONDEN, 29 JULIJ.—De dagbladpers van en buiten Londen keurt de denkbeelden der Maatschappij tot Bescherming van den Inboorling, in een telegram van 26 Julij vermeld, ten zeerste goed. De dood wordt aangekondigd van Sir Mozes Montefiore, in zijn 101ste jaar. De Mahdi wordt opgevolgd door Khalif Abdullah.

OVERLANDSCHE TELEGRAAFDIENST.

KAAPKOLONIE.

GEEN GELD VOOR MEIRINGSPOORT.

PRINS ALBERT, 28 JULIJ.—Op een buitengewone vergadering van den Afdeelingsraad, heden gehouden, is een besluit genomen om een petitie te zenden om vrijstelling van de jaarlijksche bijdrage van £100 of eenigen anderen last voor het onderhoud van Meiringspoort.

EEN DIENDER BESCHULDIGD VAN MANSLAG.

QUEENSTOWN, 28 JULIJ.—Aan het eind van het geregtelijk onderzoek op het lijk van een gevangene die door een gekleurden diender, Klaas genaamd, was dood geschoten, is deze beschuldigd van strafbaren manslag. Het verhoor is tot morgen uitgesteld.

TRANSVAAL.

DE NIEUWE GOUDWET.

DE FINANTIEELE TOESTAND.

PRETORIA, 29 JULIJ.—Gisteren avond passeerde de nieuwe Goudwet de tweede lezing. De eerste clausulen zijn aanmerkelijk gewijzigd. De derde lezing is op morgen bepaald.

Het finantieele Comité van den Volksraad heeft gerapporteerd dat het noodig is, de Regering, als zij er niet in slaagt een leening te sluiten, te magtigen Schatkist-biljetten uit te reiken, maar slechts als een laatste toevlugt, en als er een leening kan gesloten worden moet de uitreiking ophouden en reeds uitgereikte biljetten teruggetrokken worden binnen drie maanden. De uitreiking moet niet meer bedragen dan £45,000, minimum interest zes per cent, in reeksen van £5,000, met een tusschentijd van drie maanden tusschen elke uitreiking. Jaarlijksche trekkingen van een-vijfde van kapitaal en interest de wijze te zijn waarop de biljetten afgelost zullen worden. Speciale waarborg van achterstallige grondbelasting, die volgens een onlangs gepasseerd wet betaalbaar zijn binnen drie jaren Belastingschuldigen schriftelijke schuldbekentenissen te passeren. Nieuw comité te worden aangesteld voor de administratie van de Schatkistbiljetten en andere Staatsfinantiën. Het wetsontwerp voor Schatkistbiljetten werd gisteren avond voorgelegd. De Raad zit nu met gesloten deuren.

HET PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

DINGSDAG, 28 JULIJ.

PETITIEN, ENZ.

De heer Ebden had een petitie van den Stadsraad van Kaapstad, om zekere clausule, door de Wetgevende Vergadering in de Municipaliteits Wet geschrapt, er weer in te voegen, en om voor de bar van het Huis deswege bij advokaat te mogen worden verhoord.

Geen kennisgevingen van belang.

AFDEELINGSRAAD VAN FRASERBURG.

De heer Botha stelde voor dat de Raad zich vereenigt met de resolutie van de Wetgevende Vergadering van 15 Julij, nam.:—Dat de bijdrage van den Afdeelingsraad van Fraserburg aan den Afdeelingsraad van Tulbagh, betaald onder Wet No. 10 van 1864, verminderd behoort te worden van £125 per jaar tot £75 per jaar.

Na eenige discussie werd het voorstel aangenomen.

NIJVERHEIDSSCHOLEN VOOR INBOORLINGEN.

De heer Neethling stelde voor:—Dat in de opinie van dezen Raad de post £9000, als toelage voor Inboorlingen Nijverheids Instellingen en Scholen voortaan niet op de Begrooting behoort te verschijnen, en dat het dus verkieslijk is, dat de Regering gedurende het reces de noodige stappen zal nemen om deze regeling ten uitvoer te leggen.

De heer Neethling betoogde dat de boerenbevolking zeer tegen deze toelage was, vooral omdat het voor haar zelve zoo moeijelijk was om haar kinderen onderwezen te krijgen, en het dus onbillijk bevond, dat naturellen zoo bevoorregt zouden worden. Hij wilde de Regering tijd geven om belanghebbenden te doen verstaan dat zij voortaan niet op deze hulp konden rekenen en er zich dus in moesten schikken. Hij wilde niet beweren dat de toelage in 't geheel geen goede vruchten had afgeworpen, ofschoon het niet ontbrak aan dezulken die beweerden, dat de naturellen door te veel opvoeding bedorven werden.

De heer Ebden zeide dat de naturellen betrekkelijk een gering gedeelte van de toelagen voor onderwijs kregen, en zelve een aanmerkelijke som voor hun scholen opbragten. Hij zou het verkeerd vinden, als het voorstel aangenomen werd.

De heer Van den Heever betoogde dat de uitgaven der Kolonie voor de naturellen een vreeslijken last voor het land uitmaakten. Het was niet alleen voor onderwijs, maar voor magistraten, tronken, enz. De hand van het land zou er onder verlammen. De belastingen stegen telkens; ieder jaar moest de Regering meer geld hebben. Spoedig zou men er even slecht aan toe zijn als naburige staten. Het land kon niet meer dragen dan het thans deed. Hij hoopte het voorstel zou doorgaan.

De heer Joubert, die moeijelijk te verstaan was, stelde een amendement voor ten effekte dat de toelage gedurende het reces aanmerkelijk verminderd zou worden. Uit gebrek aan een secondant viel het amendement in het water.

De Kol. Secretaris hoopte dat de Raad het voorstel niet zou passeren. De toelage had veel goed gedaan. Het geld werd op dezelfde manier bijgedragen als voor niet kerkelijke scholen, onder de wet over dat onderwerp. De heer Neethling zou dus om zijn doel te bereiken, eigenlijk moeten voorstellen die wet te wijzigen. Zonder dat zou het niet mogelijk zijn aan de resolutie effekt te geven. De inrigtingen die men met de toelagen steunde, werden zeer goed onderhouden uit plaatselijke fondsen. De heer Tudhope voerde nog andere gronden aan, waarop hij verlangde dat het voorstel verworpen zou worden.

De heer Neethling repliceerde, waarna de heer Bowker eenige voor ons onhoorbare aanmerkingen ten beste gaf. Hij scheen echter voor de motie te spreken. Ook de heer Van Rhijn ondersteunde het voorstel.

De Procureur Generaal vroeg wat eigenlijk het doel was van den voorsteller. Wilde hij slechts de zaak luchten of wenschte hij haar tot een praktische conclusie te brengen? Was dit laatste het geval, was hij dan bereid om te zorgen dat de zaak ook in de Wetgevende Vergadering te berde gebragt werd? Dit toch zou in zulk een geval noodig zijn, anders kon men niet verwachten, dat het als verbindend op de Regering beschouwd zou worden. Was 's heeren Neethlings doel slechts om zijn gevoelen over de zaak uit te spreken en dat van hen uit te lokken die even als hij er over dachten, dan kon men daar niets tegen hebben, maar ging de resolutie er door, en gaf de Regering er geen gevolg aan, dan zou men moeten aannemen dat zij daar goede redenen voor had.

De heer Neethling zeide dat hij de Regering niet in moeijelijkheid wilde brengen; maar het gevoelen over de zaak was zeer sterk, en hij wilde gaarne dat men er bekend mee werd. Hij zou gaarne hebben dat de Procureur-Generaal hem een anderen constitutionelen weg aanwees om de zaak weder te berde te brengen. Hij zou zijn voorstel intrekken.

De heer Joubert vond dat de verdeeling van het geld herziening noodig had, en die herziening beval hij de Regering aan. Hij haalde eenige posten aan om zijn bewering te staven. In sommige buitenplekken kregen de Naturellen groote bijdragen om ambachten te leeren, en in een stad als Kaapstad hadden blanke kinderen dit voordeel niet.

Het voorstel werd nu ingetrokken.

MUNICIPALITEIT VAN KAAPSTAD.

De tweede lezing van de Bill ter emendatie van de Wet op de Municipaliteit van Kaapstad werd voorgesteld door den heer Ebden. Het voorstel ging er door: Comité op de volgende vergadering. De heer Ebden stelde verder voor den Stadsraad te vergunnen per advokaat aan de bar van het Huis te laten verschijnen. Daar er tegen geobjecteerd werd dit als onbestreden motie aan te nemen, gaf de heer Ebden de gebruikelijk kennis van een dergelijk voorstel.

BEGROOTING.

Het Comité over de Begrooting werd hervat. Over geen posten viel iets voor, tot dat men bij dien onder het hoofd accijns kwam, willende de heeren Neethling en Van Rhijn er over spreken, maar de Voorzitter was van gevoelen dat dit niet kon daar er geen vermeerdering voorgesteld was, en er dus niets voor den Raad was. Dit gevoelen werd ondersteund door den Proc. Generaal.

Hiertegen kwam de heer Neethling op, die zeide dat het in zoodanig geval nutteloos was de begrooting voor den Raad te brengen. De Raad, zeide de Schatmeester Generaal, kon de bij de Wet vastgestelde salarissen niet verminderen; wilde men dit dan moest men een emendatie van de Wet er op voorstellen.

Over een verhooging van £100 op het salaris van den Secretaris van het Wetsdepartement vielen eenige woorden, bewerende onder anderen de heer Van den Heever dat de man meer salaris kreeg dan vroeger de Gouverneur. De post ging er echter door.

Op den post Hoogere Hoven, stelde de heer Van der Bijl voor de plaatselijke toelagen aan de Regters te Kimberley met £250 ieder te verminderen. De heer Ebden wilde gaarne weten wat de Regering over de kwestie te zeggen had. De heer Ross bestreed het voorstel. Hij vond de Regters hadden het volste regt op de plaatselijke toelagen. Hij kende Kimberley en beweerde dat sedert het nader komen van den spoorweg het leven in Kimberley niet veel goedkooper geworden was. Hij hoopte dat de Raad de toelagen dit maal zou passeren, dan kon de Regering in het reces een behoorlijk onderzoek instellen naar de toestanden te Kimberley. De Proc. Generaal zeide dat er in de Wetgevende Vergadering een sterk gevoelen was uitgesproken, dat de tijd gekomen was om de toelagen te verminderen hoewel hij er zelf tegen was. Had de Regering anders gehandeld dan zij gedaan had, door aan de hand te geven de toelagen slechts met de helft te verminderen, dan waren die geheel geschrapt. Wat hij de Regters geschreven had over de vermindering, was om zoo te zeggen op last van het Parlement gedaan. Wat het wettelijk aanzien der zaak betrof, ging het niet om te beweren dat den Regters de toelage permanent was toegezegd, want anders zou men immer het bedrag dadelijk aan het salaris hebben toegevoegd. Er was eens spraak van geweest een bill in te dienen om de toelagen permanent te maken, maar dit was nooit gebeurd. Wat de duurte van het leven te Kimberley betrof, was hij het oneens met den heer Ross dat £2[illegible] aldaar niet verder ging dan £1000 hier. Hij was meer dan eens te Kimberley geweest, en was tot de conclusie gekomen, dat het onderscheid veel minder was. Hij vond de Kimberleysche Regters hadden geen reden tot klagen. De heer Joubert wees op de slechte tijden en was dus voor het voorstel. Ook de heer Van den Heever was er voor, ofschoon hij ongaarne salarissen verminderde. Vergeleek hij de regters te Kimberley met die te Kaapstad, dan vond hij dat de eerstgemelden met beperkter jurisdictie naar evenredigheid beter betaald werden dan dezen. Wat de duurte van het leven te Kimberley betrof, beweerde hij dat men daar tegenwoordig even goedkoop goederen kon koopen als in Londen. De heer Hofmeyr vernam van den Proc. Generaal dat als de Raad het voorstel van den heer Van der Bijl aannam, de toelagen van af 1 Januarij zouden worden verminderd. Het voorstel werd aangenomen.

De heer Van Rhijn stelde voor de toelage van £175 aan den Regter-President van het Hof der Oostelijke Districten met £75 te verminderen, maar dit werd met 3 tegen 14 stemmen afgestemd; en één voorstel van denzelfden heer om de £250 aan den Regter President van het Hof te Kimberley tot op £150 te verminderen werd insgelijks verworpen, met 8 tegen [illegible] stemmen, waarna voortgang gerapporteerd werd.

DE ACCIJNS.

De heer Sprigg stelde de tweede lezing voor van de Bill ter emendatie van de Accijnswet. Het doel der Bill was om de belasting op brandewijn van andere materialen dan de opbrengst van den wijnstok gestookt, tot op 4s. per gallon te verhoogen. De Bill, zeide de heer Sprigg, zou de inkomsten des lands niet benadeelen en den wijnboer verzoenen met den Accijns.

De tweede lezing werd door den heer Ebden bestreden op gronden reeds vroeger door hem over de zaak geuit.

De heer Van Rhijn ondersteunde de Bill, maar dacht dat zij niet ver genoeg ging. In comité zou hij eenige nieuwe clausulen voorstellen.

De tweede lezing ging er door met 13 tegen drie stemmen.

Voor stemden Dr. Atherstone en de heeren Van der Bijl, Hofmeyr, Du Plessis, Bowker, Van Rhijn, Van den Heever, Coinbrink, Neethling, Ross, Botha, Bertram en Joubert.

Tegen, de heeren Brown, Ebden en Burger.

BILL TER EMENDATIE VAN DE WETTEN OP DE POLITIE.

Deze Bill werd voor de tweede maal gelezen, in comité behandeld, zonder amendementen gerapporteerd, ten derden male gelezen en gepasseerd.

EDELGESTEENTEN EN MINERALEN.

Hetzelfde gebeurde met de Bill ter emendatie van de Wet op Edelgesteenten en Mineralen.

NIEUWE WETTEN.

Er werden eenige nieuwe wetten van de Wetgevende Vergadering ontvangen en voor de eerste maal gelezen. De tweede lezing werd voor den volgenden dag bepaald, waarna de Raad verdaagde.

WOENSDAG, 29 JULIJ.

VOORLOOPIG.

Geen petitiën en geen kennisgevingen van belang.

MUNICIPALITEIT VAN FRANSCHHOEK.

De Comm. van Op. Werken stelde voor, dat de Raad instemme met de Resolutie van de Wetgevende Vergadering, om de helft der kosten te betalen, door de Municipaliteit van Franschhoek aangegaan in het proces tegen den heer Hugo, over waterregten, waarbij de Regering belang heeft, mits zoodanige betaling de Regering de som van zes honderd ponden niet te boven gaat. De Comm. van Op. Werken lichtte de zaak toe, de bijzonderheden waarvan reeds door de behandeling er van door de Wetgevende Vergadering aan het publiek bekend zijn.

De heer Hofmeyr wilde het bedrag tot £300 beperken reeds door de Regering betaald en stelde in dien geest een amendement voor. Hij geloofde dat de Regering onder de borgakte niet gedwongen kon worden meer te betalen. Hij zag niet in dat de Regering gehouden was £900 te betalen.

De heer Neethling wees er op dat de Comm. van Op. Werken slechts £600 en niet £900 in 't geheel wilde betalen. De reeds betaalde £300 was in de £600 medegerekend. Hij ondersteunde het voorstel en trad in een uitvoerig betoog dat het billijk was.

De heer Burger vond dat als de Municipaliteit volgens slechten raad gehandeld had, zij de gevolgen daarvan voor eigen rekening moest nemen, hoe hard dit ook mogt zijn. Zij had geen aanspraak op hulp van de Regering. Het was niet de Regering, maar de advokaten die de Municipaliteit verkeerden raad gegeven hadden. Werd haar iets toegekend, dan moest dit als een vrije gift beschouwd worden. Hij had het kunnen verstaan als de Municipaliteit tot den Raad gekomen was met een nederig verzoek om hulp.

De heer Van Rhyn sprak voor het amendement, hoe jammer hij ook voor de arme Franschhoekschen was.

De heer Van den Heever kon niet begrijpen hoe de Comm. van Op Werken kon zeggen dat hij verpligt was met dit verzoek om geld voor den Raad te komen. Hij zag niet in dat de Regering verpligt was de helft der kosten te betalen, vooral omdat de Municipaliteit was gaan appeleren na een unanieme uitspraak van het Hoog Geregtshof. Hij weifelde echter als hij aan de arme lieden te Franschhoek dacht. Hij kon nog niet zeggen hoe hij zou stemmen.

De heer Ebden zou het amendement ondersteunen, daar hij dacht dat het reeds betaalde bedrag alles was waarvoor de Regering zich aansprakelijk gemaakt had. De vorige Regering had zich niet verbonden de helft der kosten aan weerszijden te betalen.

De Comm. van Op. Werken betoogde dat de vorige Regering zich althans indirect, per verkeerden brief aan de Municipaliteit, voor de volle helft der kosten verantwoordelijk gemaakt had, door welken brief de Municipaliteit misleid was. De tegenwoordige Regering was door het gedrag en de ondernemingen van de vorige in deze zaak gebonden.

De heer Botha zou voor het amendement stemmen, en ook de heer Bowker kon niet inzien dat de lieden te Franschhoek regt hadden op de gevraagde hulp. Hij zou ze gaarne helpen als hij dacht dat het regt was. Hij zou ook voor het amendement stemmen. De Kolonie was ook zeer arm, even als de Municipaliteit van Franschhoek.

Het amendement werd aangenomen.

MUNICIPALITEIT VAN KAAPSTAD.

De heer Ebden zeide dat de Stadsraad hem verzocht had het voorstel om hem (den Stadsraad) per advokaat aan de bar van het Huis te hooren, in te trekken. Met toestemming des Raads geschiedde de intrekking.

AFDEELINGSRAAD OUDTSHOORN.

Op voorstel van den heer Neethling werd de bill op de leening voor desen Afdeelingsraad voor de tweede maal gelezen. Comité op de volgende vergadering.

MUNICIPALITEIT VAN KAAPSTAD.

De bill ter emendatie van de Kaapstadsche Municipale Wet werd nu in comité behandeld. De heer Neething ageerde als Voorzitter.

De tweede clausule, die over kennisgeving van kooper en verkooper, ingeval van een verkoop van vastgoed, vond bestrijding bij den heer Hofmeyr. Wat had de Stadsraad met private koop transacties te doen. Hij stelde de schrapping er van voor. Na nog eenige discussie stelde de heer Ross een verder amendement voor waarbij de tijd van aangifte in de clausule verlengd werd tot drie maanden. De Comm. van Op. Werken stelde een amendement aan de hand om de aangifte binnen een maand na het passeren van transport verpligtend te maken, en de aangifte alleen van den kooper te eischen. De heer Ebden zeide dat de clausule haar doel missen, om de bij-

derhden van den koop zoo spoedig mogelijk te weten te komen. Na nog heel wat woordenwisseling werd clausule 2 geschrapt.

De heer Hofmeyr stelde ook de schrapping van clausule 3 voor, en dit ging mede door

In clausule 4 had de heer Hofmeyr tegen de 5 per cent. voor het collecteeren van achterstallige belasting. Hij stelde in een amendement voor om dat te schrappen. Na heel wat discussie ging de clausule er met 9 tegen 8 stemmen onveranderd door.

Clausule 5 ging er ook door zoo als zij er stond.

De heer Ebden stelde voor om de in de Wetgevende Vergadering verworpen clausule waaronder de Burgemeester het regt verkrijgt bevelschriften uit te vaardigen in geval van achterstallige belasting die na behoorlijke aanschrijving niet opbetaald wordt, weder in de wet te voegen; zullende zoodanige bevelschriften van evenveel kracht zijn als of dezelve door een magistraat uitgevaardigd waren. Spreker toonde aan, dat dezelfde clausule reeds in vele andere municipaliteiten van kracht was, en zeide dat het doel er van was om het innen van achterstallige belasting te vergemakkelijken. Dit was wel waar zeide de heer Hofmeyr, maar al die Municipaliteiten te zamen waren niet half zoo groot als de Municipaliteit van Kaapstad. Hij vond deze clausule de wreedste in de Bill. Na nog eenige discussie werd het voorstel verworpen met acht tegen zeven stemmen.

(De rest van ons rapport in ons volgend nommer)

WETGEVENDE VERGADERING.

MAANDAG, 27 JULIJ 1885.

AVONDZITTING.

WET OP KROONLANDERIJEN.

De heer Merriman sprak tegen het amendement De Smidt, dat volgens zijn oordeel te ver ging, en niet behoorde aangenomen te worden voor belanghebbenden er over gehoord waren. De Com. van Op. Werken was van oordeel dat het niet in een Wet te huis behoorde die alleen op nog te verkoopen Kroonlanden sloeg. De heer De Smidt zeide dat hij zijn amendement intrekken en in de volgende zitting een Wet over de zaak indienen zou.

De heer Douglass vond dat de bepaling te veel regt aan de Regering gaf, kunnende deze blijkbaar onder haar een stuk land aan een rivier den eigenaar ontnemen, om er een winkel op te laten opzetten.

Een amendement van Sir T. Scanlen op de sectie werd aangenomen.

Over de laatste sectie van art 5, over de regten der Regering op edele gesteenten enz, viel niets van belang voor, wordende er geen andere amendementen in gebragt, dan die ze duidelijker maken of beter in harmonie met de rest van het artikel brengen moesten.

Art 5 werd daarna aangenomen.

Art. 6 hield de magt der Regering in om schenkingen voor begraafplaatsen enz. te maken. De heer Merriman wilde de bepaling der Wet van 1878 er in brengen, dat de Wetgevende Vergadering in zulke schenkingen zou gekend worden. De Com. van Op. Werken zeide dat het lastig was om het Huis over zulke kleine zaken als schenkingen van stukjes land voor begraafplaatsen en dergelijke te raadplegen. De heer Merriman zeide dat juist bij die kleine zaken dikwijls belangrijke kwesties van beginsel werden uitgemaakt, en wilde dus het Parlement in de zaak laten kennen. Zelfs voor de Regering was dit gemakkelijker dan dat men haar vrijheid liet.

De heer Pearson vond het vreemd dat de Regering in art. 6 schenkingen voor algemeene doeleinden zich voorbehield, maar in art. 15 het Parlement wilde kennen in kwesties van landen binnen stadsgemeenten.

De heer Proctor bleek voor het artikel te zijn zoo als het er stond.

Sir T. Scanlen vond dat art. 6, zoowel als art. 7 dat de Regering tot het geven van land voor handelsstations magtigde, verkeerd zouden werken. Hij stelde een amendement voor dat de Regering grootere magt, maar alleen in overeenstemming met het Parlement gaf. Dit vond geen bijval bij den heer Merriman, die zeide dat een Regering die het Parlement achter zich had, geen regt moest hebben om anders dan voor zeer beperkte doeleinden landen bij parlementaire resoluties weg te schenken.

Art. 6 werd verworpen, en twee amendementen waren voor het Huis: dat van den heer Merriman en dat van Sir T. Scanlen. De Regering was voor het laatste, met een bepaling er in die het meer naar het amendement Merriman deed lijken. Sir T. Scanlen wees aan dat de bestaande Wet thans door de Regering in haar voorstellen aan het Parlement niet altijd werd in het oog gehouden.

Na nog eenige discussie werd het amendement Merriman aangenomen.

Bij art. 7, over de handelsstations in Naturellen-locaties zeide de Secretaris van Naturellenzaken dat het zeer noodig was om een bepaling hierover in de Wet te hebben, want dat thans de handelaars onder geen Wet werkelijk regten op hun land hadden. De handelaars hadden niets tegen het betalen van aanzienlijke sommen aan erfpacht voor hun plekken. Hij stelde voor om het art. zoo te wijzigen dat de Regering het regt kreeg om de handelaars nieuwe plekken tegen erfpacht te geven of hen in de oude te handhaven.

De heer Merriman betoogde dat het gevaarlijk was om aan handelaars land in Naturellenlanden toe te staan, want dit maakte de Naturellen kwaad. Hij wilde althans de uitgestrektheid der landen die men afstond tot 2 à 4 morgen verminderen.

De heer Vintcent wilde deze zaak door een aparte Wet laten regelen.

De heer Frost sprak voor het plan der Regering.

De heer Ayliff herinnerde hoe kwaad de Basuto's zich gemaakt hadden over het afstaan van land aan handelaars in Basutoland. De heer Sauer sprak ook over het gevaar om de Naturellen bang te maken dat men hun land hun zou afnemen Voorts gaf hij een schets van hetgeen er met handelaars in Herschel gebeurd was. De rest van zijn toespraak was uit herhalingen zamengesteld

De heer Innes zeide dat de bepaling in strijd was met het denkbeeld om de Naturellenlanden onder curatoren te stellen.

De Secretaris van Naturellenzaken wilde de schenkingen bepalen tot de handelaars die reeds gronden in bezit hadden.

De Proc. Generaal was van oordeel dat het Huis zich niet bang behoefde te maken voor hetgeen de Naturellen zeggen of denken mogten, want dat het stellig baas was. Hij voor zich was er niet voor om een stelsel aan te nemen waarbij blanken geheel buiten de Naturellenlanden gesloten worden.

De heer Merriman zeide dat men verbonden met de Naturellen, b.v. met Gangelizwe, had waarbij men hun land niet aan blanken mogt geven. Ook de Fingo's hadden stameigendom aan hun land, al was die eigendom niet geregistreerd. Hij wilde de Naturellen aan hun pligt houden, maar trouwens het woord houden dat de Kolonie hun gegeven had. Hij wilde de bepaling liever in de Wet op de Transkei laten opnemen.

De Secretaris van Naturellenzaken was van oordeel dat het Parlement wel degelijk over zulke landen kon maatregelen verordenen, want per slot van rekening waren het Kroonlanden. De Naturellen zelve waren er voor om landregten aan de handelaars te geven.

De heer Sauer was er tegen om in zaken die de landen der Naturellen betroffen, de Regering eenige magt buiten het Parlement te geven.

Na nog eenige woordenwisseling over de zaak, zeide de heer Van Rensburg dat de Kaffers handelbaar genoeg in zulke zaken waren, en men zoo bang niet behoefde te zijn, maar dat hij vier morgen in plaats van zes voor elk handelaar genoeg achtte.

Het artikel, zoo als de Regering het geamendeerd had, ging er door.

Art. 8 liep over visschersplekken. De heer Thos. Louw had er bezwaar in, en stelde voor het tot nader te laten blijven, maar dit werd verworpen, en het artikel ging er door. Zoo ook art. 9.

Art. 10 betrof het verhuren van land waar de inzetprijs niet voor te bekomen was. De Com. van Op. Werken had een amendement, dat echter geen belangrijke wijziging er in bragt De heer Merriman vroeg een opheldering, en zeide dat het artikel gek zou lijken als men het aannam zoo als de Minister wilde. Hij had een nieuwe lezing van het artikel, waarbij de Regering, na het mislukken van een verkoop, het land uit de hand mogt verkoopen, mits niet onder den inzetprijs. Volgens den voorsteller sloot dit het verhuren niet uit, en werd het reeds nu in praktijk gebragt.

Na een discussie over dit punt ging het amendement Merriman er door, en nog een aantal andere artikelen werden zonder veel tegenkanting aangenomen, tot men aan artikel 15 kwam, over de schenkingen van land, binnen gemeenten gelegen maar niet er aan toe behoorende, aan dezen. De Proc. Generaal achtte zulk een artikel beter dan dat der tegenwoordige Wet, dat men er voor in de plaats wilde stellen, daar het uit een uitspraak van het Hooge Geregtshof gebleken was dat de Gemeentebesturen over dit land geen volstrekt regt hadden. Over dit punt had een lang debat plaats, waarbij de heer Stigant te kennen gaf dat zijns inziens er een bepaling moest zijn waarbij het verboden werd om eenig stadsland te verkoopen behalve voor publieke verbeteringen. Na een niet onnoodig betoog van den Proc. Generaal over de landen in deze Kolonie aan de gemeenten behoorende, en waarvan de heer Merriman zeide dat het niet gold, schoon het overeenkwam met een uitspraak van het Hooge Geregtshof, verklaarde gemelde heer dat het art. niets anders bevatte dan verbeurdverklaring. Veel viel hierover nog voor, daar de HH. Merriman en Pearson het hier met den Proc. Generaal niet konden eens worden, en ten slotte werd het artikel, met de wijzigingen er in gebragt, aangenomen met 26 tegen 18 stemmen

Voor stemden de HH. Ayliff, Cornwell, Dempers, De Vos, A. B. de Villiers, J. A. de Wet, De Waal, Du Preez, P. J. du Toit, Goch, Johnson, Le Roex, Myburgh, Nel, Ohlsson, Robertson, Rothman, Scholtz, Sprigg. Theron, Tudhope, Upington, Venter, Wolf, Wiener en Frost.

Tegen de HH. Bergh, Brabant, J. I. de Villiers, Du Plessis, A. H du Toit, Fuller, Goldschmidt, Innes, Marais, Merriman, Pearson, Proctor, Sauer, Scanlen. Van Heerden, Van Rensburg, Stigant en Douglass.

Daarop werd er voorgesteld om het Comité te verdagen, en dit ging er door. Den volgenden dag zou het Comité hervat worden.

De heer Stigant diende het rapport over de Wet voor Dorst- en Bultfontein in, dat op Vrijdag voor de tweede lezing zal worden opgebragt. Een Wet werd ook ingediend om een leening van het Bestuur der Begraafplaats alhier mogelijk te maken.

Daarna verdaagde het Huis.

DINGSDAG, 28 JULIJ.

VOORLOOPIG.

Geen petities. De Proc Generaal vroeg een Wet te mogen indienen omtrent zekeren verkoop van land te Simonsstad. De Wet werd voor de eerste maal gelezen; maar de Voorzitter zeide, na de Wet gezien te hebben, dat het een Private Wet was, iets waarover de Minister het niet met hem scheen eens te zijn.

OPENBARE LIGCHAMEN.

Een Wet tot magtiging van openbare ligchamen om zich tot het Parlement te wenden tot het verhelpen van plaatselijke grieven, en om hiervoor kosten te maken, door den heer Goch volgens besluit van het Huis ingediend, werd voor de eerste maal gelezen, en men wilde de tweede lezing op heden stellen. Hier tegen verzette zich Sir T. Scanlen, op grond dat er gelegenheid moest zijn om bezwaren tegen de Wet te opperen, en hij stelde als amendement de tweede lezing op gisteren 14 dagen voor. Donderdag ging met 35 tegen 17 stemmen er door.

PORT ALFRED EN DE KEI.

De tweede lezing der Wet op den Weg tusschen Port Alfred en den mond der Kei werd zonder discussie aangenomen, en men ging terstond in Comité Generaal over de Wet, waar er ook niets over voorviel. Derde lezing op gisteren.

BIERACCIJNS.

De Wet op den Bieraccijns werd door den heer Fuller voor de tweede lezing opgebragt. Toen zij er door was en in Comité Generaal behandeld werd, stelde de Schatmeester Generaal een amendement voor van formeelen aard, en zeide tevens dat de Wet eigenlijk een heeten mogt om slecht bier te brouwen. Zijns inziens waren er te veel brouwerijen voor het verbruik, en buitendien leden zij onder den algemeene druk der tijden. Hij geloofde dat de Wet tot niet weinig standjes tusschen brouwers en accijnsbeambten zou leiden. 's Lands inkomen zou er echter niet door lijden.

Amendement en geamendeerd artikel aangenomen. Verder viel er niets over de zaak voor Het amendement besloot men terstond na te gaan en goed te keuren. Derde lezing als voren.

VERSCHILLENDE WETTEN.

De Wet tot wijziging van die op de Openbare Gezondheid werd voor de derde maal gelezen, gelijk ook die tot het verleenen van hulp aan Landbouwers uit den Vreemde.

Het amendement op de Wet op het saldo der Spoorwegen werd door het Huis goedgekeurd. De derde lezing volgde.

Het besluit, in Comité Generaal over een brug over de Rivier Zonder End genomen, werd goedgekeurd door het Huis.

BEGRAAFPLAATSEN.

De Wet tot wijziging van die op de leeningen voor Begraafplaatsen en Op. Werken werd voor de tweede lezing opgebragt door den Schatmeester Generaal, die in zijn toelichting de redenen opgaf waarom het Bestuur der nieuwe Begraafplaats alhier een Wet als deze noodig had. De heer Pearson wilde weten of de Wet voor alle begraafplaatsen zou gelden Alleen voor die welker Bestuur door de Regering aangesteld is, zeide de Schatmeester Generaal. Sir T. Scanlen zeide dat hij zijn Wet had willen uitbreiden tot alle ligchamen die een waarborg konden geven, maar hij zag niet in hoe men dit van Begraafplaatsen kon verwachten.

De tweede lezing volgde, er werd weder gevolgd door het Comité Generaal. Bij art. 3, over het terugbetalen der leening, stelde Sir T. Scanlen een vraag die de Schatmeester Generaal niet waagde te beantwoorden, en het artikel werd verworpen. De rest ging er door. Toen de zaak voor het Huis kwam werd het amendement ook daar behandeld, gelijk ook een van den heer Merriman in den aanhef. Derde lezing op gisteren.

INVOERREGTEN OP GRANEN.

Men ging daarna in Comité Generaal over het voorstel De Waal omtrent verhooging van invoerregten op Granen. Er werd voorgesteld om verlof te geven de zaak in Comité voor de Middelen te behandelen, en hier had men niet tegen. Toen het besluit genomen en aan het Huis gerapporteerd was, werd er besloten de zaak den volgenden dag in Comité voor de Middelen te behandelen.

J. G. WHITE.

De heer Le Roex vroeg de Regering of zij bereid is verligting of ondersteuning te geven aan den heer J. G. White, wiens petitie op den 18den Junij 1885 is aangeboden, ten opzigte van het verlies dat hij geleden heeft in het maken van een dam, en waarvoor hij een leening van £1000 op het £ per £ stelsel kreeg; zijnde gezegde dam van geene waarde geweest omdat wegens de droogte er de laatste drie jaren sedert het maken er van geen water in is geweest. De heer White had zelf £1,200 in den dam gestoken, en buitendien door de droogte zware verliezen geleden. Wat hij verlangde was twee jaren kwijtschelding van betaling van hetgeen hij aan de Regering moest betalen. De Com. van Op. Werken zeide dat de zaak zekere consideratie verdiende, en dat de Regering er die consideratie aan zou schenken. De dam was, volgens den ingenieur, bijzonder goed gemaakt.

KOLONIALE STEENKOLEN.

De heer Fuller vroeg den Commissaris van Kroonlanderijen en Publieke Werken of de Regering voornemens is, ten einde het tenderen voor het leveren van kolen aan den Spoorweg gemakkelijk te maken, om proefnemingen te doen met de verschillende soorten steenkool in de markt. Er waren reeds heel wat proeven genomen, was het antwoord, en men was er nog bezig meê.

DE ONTPLOFFING IN DE BEER'S MIJN.

De heer Wolf vroeg den Commissaris van Kroonlanderijen en Publieke Werken of zijne aandacht is gevestigd geworden op de ontploffing van gas in De Beer's Mijn, ontstaande uit het onderaardsch werken en of de Regering voornemens is de bestaande onvoldoende inspektie af te schaffen door de aanstelling van eenen behoorlijk bevoegden Mijn-inspekteur. Nu men zoo diep onder den grond werkte was het bijzonder noodig om een kundig man het overzigt op de mijn te doen houden. Het antwoord was dat er geen ander berigt over het ongeluk in handen der Regering was dan het telegram in de kranten gegeven. Reeds vroeger intusschen waren wenken aangevraagd over de beste manier om het toezigt op de mijn te houden.

PACHTEN OM TE VISSCHEN.

De heer Bergh vroeg of eene Commissie tot het doen van plaatselijk onderzoek overeenkomstig met een besluit genomen in dit Huis op den 7den Junij 1882, met betrekking tot de pachten om te visschen in de afdeeling Malmesbury aangesteld is; en zoo ja, of de Regering een rapport er van bezit. De Com. van Op. Werken zeide van ja, hebbende de Commissie bestaan uit de heeren Duthie, C.C. en R.M., en Thos. Louw, M.L.A Een verbeterd rapport dier Commissie was eerst den vorigen dag ontvangen.

WIJLEN INSPECTEUR SAYLE.

De heer Fuller stelde voor dat de petitie van de Weduwe van wijlen Thomas Sayle, Inspekteur der Kaapstadsche Politie, aangeboden en gelezen in het Huis op den 27sten dezer, aan de Regering worde opgezonden voor hare overweging. Hij deelde eenige bijzonderheden over den overledene mede, en zeide dat juffv. Sayle er slecht aan toe was. Goedgekeurd.

GEBROEDERS GIBSON.

De heer Merriman stelde voor dat de petitie van de heeren Gebroeders Gibson worde verwezen naar een gekozen Comité om er over te rapporteren, met de magt getuigenis in te winnen en om papieren te vragen; het Comité te bestaan uit de heeren Dyer, Pearson, Walker, Marais en den Voorsteller. De zaak was later voorgekomen dan hij gemeend had, en de gebroeders konden alleen van het Huis regt krijgen. Hij verhaalde daarna wat er tusschen de gebroeders en de Regering was voorgevallen, nl. dat de Gibsons eerst, met verlof van den C.C. van Hopestad een pont over Oranjerivier hadden gebragt, en dat de Regering hun later niet hadden toegelaten om de pont te laten gebruiken als zij den tol aan de Hopestadsche brug niet overnamen. Die tol zou er voor £3,000, daarna voor £5,000 's jaars verpacht waren. Den tol hadden zij gepacht, en daarna was de aanbouw van den Spoorweg naar Kimberley gevolgd, die reeds nu maakte dat de Hopestadsche tol niet veel meer gebezigd werd. De Regering had het kontrakt zoo gesteld dat de Gibsons zich niet tot de Geregtshoven konden rigten. Dit was zijn reden om verwijzing van de zaak naar een Comité te vragen.

De heer Wolf secondeerde, en gaf een nieuwe schets van de verdiensten der Gibsons.

De Commissaris van Openbare Werken was niet voor een Comité, en zeide dat het vreemd was dat men hem eerst had beschuldigd te weinig voor den tol geëischt te hebben, en nu hem betichtte de Gibsons het vel over de ooren te hebben getrokken. De C.C. van Hopestad had buiten de Regering om, en zonder dat hij er regt toe had, verlof voor de pont gegeven; en de Regering was veel vroeger aan den Spoorweg naar Kimberley begonnen dan zij gemeend had. Nog meer punten ging hij door over de zaak, betoogende dat de Regering zoo zacht mogelijk gehandeld had, dat de Gibsons bij de zaak zeer geprofiteerd hadden, maar dat men alles gedaan had om getuigenissen ten gunste van de Gibsons bijeen te zamelen.

De heer Cornwell sprak ten gunste van het voorstel; maar de heer Theron zeide dat de geheele zaak daaraan lag dat men den Spoorweg naar Kimberley zoo veel sneller ging aanleggen dan de Gibsons gemeend hadden. Hij zag geen reden voor een Comité.

De Secretaris van Naturellenzaken vroeg waar het heen moest zoo ieder die in een kontrakt met de Regering nadeelen had geleden, van het Huis gedaan kon krijgen om een Comité als scheidsregter tusschen hem en de Regering aan te stellen. Waarom, vroeg hij verder, was er geen enkel lid der Regering op het Comité?

Wanneer, vroeg de heer Goldschmidt, was het kontrakt geteekend? Hierover ontspon zich een discussie, wordende er van den kant der Oppositie beweerd, en van dien der Regering ontkend, dat deze reeds toen een denkbeeld had hoe spoedig de Spoorweg naar Kimberley klaar zou komen. De heer Goldschmidt betoogde daarna dat er een Comité in de zaak behoorde te zitten; maar de heer Le Roex vond dit onnoodig en kostbaar, en de zaak reeds op zich zelf duidelijk.

De heer Merriman zeide dat de Commissaris van Openbare Werken de zaken verkeerd voorstelde, b.v. wat het teekenen van het kontrakt betrof. Het zou nergens naar lijken als om een toespraak als die van den Commissaris het Huis aan de Gibsons regt weigerde. Het Huis behoorde ondernemingsgeest aan te wakkeren, en dit zou niet geschieden als men de Regering toeliet zoo te handelen als zij deed.

Het voorstel werd daarop verworpen met 29 tegen 26 stemmen.

Tegen stemden de heeren J. I. de Villiers, Des Vages, De Vos, J. A. de Wet, Du Plessis, Du Preez, A. H. du Toit, Frost, Goch, Johnson, Joubert, Keyter, Le Roex, M. J. Louw, T. A. Louw, Myburgh, Nel, Oosthuizen, Rothman, Scholtz, Sprigg, Tudhope, Van der Walt, Van Zyl, Venter, Walker, Wood, A. B. de Villiers en Theron.

Voor, de heeren Ayliff, Brabant, Cornwell, Crosbie, De Smidt, P. J. du Toit, Fuller, Goldschmidt, Hill, Hockly, Innes, Jones, Leonard, Lewis, Merriman, Pearson, Proctor, Sauer, Sir Thomas Scanlen, Stigant, Van Rensburg, Vintcent, Warren, Wolf, Manuel en Bergh.

WETTEN VAN DEN RAAD.

Van den Raad waren eenige Wetten terug ontvangen, die men besloot naar de Regering te zenden. In de Queenstownsche Gemeentewet was echter een wijziging gemaakt, die door den Voorzitter werd voorgelezen. De heer Frost bleek er niet tegen te hebben, en het amendement werd door het Huis goedgekeurd.

OLIFANTSRIVIER.

De heer Goldschmidt wilde het Huis in Comité laten gaan over het volgende voorstel: Dit Huis is van gevoelen dat het wenschelijk is dat effekt worde gegeven door de Regering aan het volgende besluit dat door het Parlement gedurende de voorgaande zitting is gepasseerd: "Dat de rapporten, plans en andere dokumenten betrekking hebbende op het openen van het Hartebeest Kanaal van den mond der Olifantsrivier, voor scheepvaart-doeleinden, gelegd worden voor een bevoegden Zee Ingenieur gedurende het reces voor rapport, en de uitslag op de tafel van het Huis gelegd worde, zoo mogelijk, gedurende de volgende zitting, en dat de aanbeveling van het Comité met betrekking tot het besproeijingsstelsel uitgevoerd worde door de Regering." Aangenomen; Comité op gisteren.

De heer De Smidt stelde voor in Comité te gaan om het volgende voorstel te overwegen: "Dat het raadzaam is een pont te plaatsen op de Olifantsrivier, Clanwilliam, overeenkomstig het rapport en de specificatie van den heer T. Bain, en dat £—— hiertoe worden bestemd." Als voren.

KENNISGEVINGEN VAN AFDEELINGSRADNN.

De heer Des Vages stelde voor dat de petitie nu worde overwogen die dit Huis op den 1sten Junij werd aangeboden van C. W. Andrews en anderen die zich noemen den Voorzitter en de Leden van den Afdeelingsraad van Beaufort West over de ongerieven en de kosten die de Afdeelingsraden veroorzaakt worden door Artikel 4 van Wet No. 11 van 1878, en dat het Huis van gevoelen is dat Wet No. 11 van 1878, zoo worde gewijzigd dat het getal der publikaties van de kennisgevingen beide in de *Gouvernements Gazette* en in het plaatselijk nieuwsblad worde verminderd. Hij las daarbij de petitie over de zaak voor, en zeide dat het groot kwaad kon dat de Afdeelingsraden zulke groote kosten moesten maken ter voorbereiding van een kleine en op zich zelf onkostbare zaak. Dikwijls was het noodig, bij omheiningen van plaatsen en dergelijke, om wegen te sluiten of hun rigting in kleinigheden te wijzigen; en dit kostte dan schatten aan advertenties, die door de eigenlijke belanghebbenden toch niet gezien werden. Aangenomen; twee leden aangesteld om een Wet voor de zaak op te maken.

GRAANVERVOER VAN MALMESBURY.

De heer Bergh vroeg om eene opgave aantoonende welke hoeveelheid graan vervoerd is door den Spoorweg van Malmesbury naar Kaapstad, gedurende de jaren 1883 en 1884, ieder jaar afzonderlijk. Ook het bedrag dat ontvangen is voor andere goederen en passagiers-verkeer voor hetzelfde tijdperk, afzonderlijk voor ieder jaar. Aangenomen.

PRIESKA BESPROEIJING.

De heer A. B. de Villiers stelde voor: het Huis ga in Comité om het rapport van den Waterbouwkundigen Ingenieur over de Prieska besproeijing te overwegen, en dit Comité is van gevoelen dat de Regering worde gelast de werken uit te voeren waarover gerapporteerd is door den heer Auret, en die vermeld zijn in het rapport van den heer Gamble. Hij wees daarbij op hetgeen in het Huis bij de behandeling der Leeningswet over het nut van besproeijing gezegd was, en op de omstandigheden van het land bij Prieska en de onderzoekingen naar de besproeijing aldaar ingesteld. Werd het plan uitgevoerd dan zou het besproeide land, dat uitstekend was, de buurt overvloedig van graan kunnen voorzien. Stellig was van het werk veel meer te wachten dan van Van Wijk's Vlei, waar men brakgrond had, terwijl de grond aan Prieska alluviaal was. Ook het water van Oranjerivier was zoo goed als dat van den Nijl. Het rapport van den heer Gamble was slechts ten deele gunstig; maar sedert den tijd toen het werd opgemaakt was de bevolking van Prieska zeer vermeerderd, en van gelegenheid van besproeijing zou zij gaarne gebruik maken. De bevolking van Prieska had zich tot een Comité gevormd om de besproeijing te bevorderen, en had Landmeter Auret den grond doen opmeten, wiens rapport gunstig luidde. Zelfs had zij aan de Regering aangeboden om zelf de zaak ter hand te nemen, als deze haar 2,000 morgen grond aldaar gaf die thans als meent dienden. Dat alles zou men niet doen als de zaak geen goede vooruitzigten had. Spreker klaagde dat de Oppositie banken ledig waren als de zaak voorkwam, nadat zij de vorige week zelf om besproeijing had geroepen.

De Comm. van Op. Werken zeide dat de heer Gamble nog een rapport over de zaak had ingediend, en las er iets uit voor dat niet bevredigend luidde, en inhield dat het opmeten reeds heel wat, en het werk zelf een los £30,000 zou kosten. Die som zou door geen Comité worden toegestaan, maar de Regering had er niet tegen om in het reces een nader onderzoek in te stellen, en de heer Gamble zou gaarne raad van de omwonenden aannemen.

De heer A. B. de Villiers zeide dat een groot werk als hetgeen de heer Gamble wilde, veel geld kosten maar nog meer opbrengen zou; maar al wat men verlangde was een opmeting van een minder groot werk, dat de lieden in de buurt gaarne zouden ondernemen. Hij trok daarop zijn voorstel in.

MEIRINGSPOORT.

De heer Oosthuizen wilde het Huis in Comité Generaal laten gaan over het volgende voorstel:—"Dat wanneer de heropening van Meiringspoort voltooid is de Afdeelingsraad van Oudtshoorn belast worde met den pligt om den weg tot aan Klaarstroom goed te onderhouden, den tol overnemende; dat de Afdeelingsraad van Prins Albert worde belast met den pligt om den weg tot aan Zeekoegat goed te onderhouden; en dat de Afdeelingsraad van Beaufort West worde belast met den pligt om den weg van Zeekoegat tot naar Beaufort West goed te onderhouden; en verder, dat Wet No. 10 van 1864 dienovereenkomstig worde geamendeerd." Voor Beaufort West, dat ver aflag, was het zeer lastig om het andere eind van den weg snel te laten repareren, en een aantal naburige dorpen en streken hadden bij den pas meer voordeel dan Beaufort en droegen er niets toe bij. Prins Albert was ook in een moeijelijke positie, met Zwartberg en andere passen; en Beaufort West had ook eenige bergpassen die raak veel kostten.

De heer Keyter zeide dat de heer Oosthuizen, al was hij een oude man, toch een jong lid van het Huis was: anders had hij zulk een onbillijk voorstel niet gedaan. Prins Albert had Oudtshoorn reeds heel wat kosten met den Zwartbergpas op den hals gehaald, waar geen vier Oudtshoornsche plaatsen hun produkten langs vervoerden. De Beauforters hadden steeds het meest aangedrongen op opening van Meiringspoort; maar sedert het aanleggen van den Spoorweg wilden zij er niet meer aan betalen. Hoe kon men een zaak als deze uitmaken zonder heel wat getuigen te hooren? en hoe kreeg men die aan het eind der zitting? Hij hoopte dat het Huis het voorstel zou afstemmen. Daarentegen zou hij gaarne in den Oudtshoornschen Afdeelingsraad de zaak ter spraak brengen. De overstroomingen hadden de wegen in Oudtshoorn vernield [illegible].

De heer Des Vages nam het voor Beaufort West en het voorstel op, en zeide dat Oudtshoorn zich moeite had gegeven om Meiringspoort te laten herstellen, terwijl Beaufort West er jaren lang, bijna zonder hulp, ontzettend veel voor had moeten betalen.

De heer Leonard vond het onbillijk om zulk een besluit door te drijven als de heer Oosthuizen op het oog had, vooral nu het Huis de omstandigheden niet kende. Over de reparatie van Meiringspoort was het tijd genoeg te spreken als de Regering den weg weder in orde had gebragt. Hij ried den heer Oosthuizen zijn voorstel in te trekken.

De heer Robertson zeide dat de zaak alleen door een gekozen Comité kon worden uitgemaakt, en dat het daarvoor eerst in de volgende zitting de tijd zou zijn. Het was waar dat Beaufort West den weg niet zoo zeer noodig had als vroeger, want thans had het den Spoorweg; maar daar had het land, niet de afdeeling, voor betaald. Het was al te erg om Oudtshoorn, dat zelf nog geen Spoorweg had, de kosten van Meiringspoort op den hals te schuiven. Ook hij wilde intrekking van het voorstel.

De heer Innes zag geen kwaad in het gaan in Comité, en merkte op dat Oudtshoorn eerst geroepen had om het herstel van Meiringspoort, en thans scheen er niet toe te willen bijdragen.

De heer Vintcent vond dat de zaak volstrekt niet voor een Comité Generaal thuis hoorde. Alleen in een gekozen Comité kon de zaak afgedaan. Ook de heer Barry sprak in dien zin, en bragt Zevenweekspoort in verband met de zaak op het tapijt.

De heer Le Roex had het al vreemd gevonden dat men twee paden naar dezelfde plek zou maken, en nu werd er reeds getwist wie voor latere reparaties moest betalen! Het was jammer dat men geen gekozen Comité had gehad om de zaak van Meiringspoort na te gaan voor men £5,000 voor het herstel er van uitgaf.

Na een opmerking van den heer Keyter dat de Afdeelingsraden de zaak onder elkander konden afmaken, zeide de heer Oosthuizen dat de heer Keyter zijn pligt tegenover zijn afdeeling deed, maar dat Oudtshoorn rijk was en paden noodig had, en dan moest het daar ook voor betalen. Het zou een groot onregt zijn om verafliggende districten, ten deele zeer arm, voor een werk te laten betalen waar Oudtshoorn en de andere Zuidelijke districten het voordeel van hadden. Wie was het eerst opgesprongen om, toen Meiringspoort vernield was, voor het herstel te ijveren? Hij nam het de andere leden niet kwalijk als zij voor hun districten ijverden, maar dit was zijn pligt evenzeer. Hij eindigde echter met zijn voorstel in te trekken.

SPOORWEGDOKTERS.

De heer Thos. Louw stelde: dit Huis is van gevoelen dat het tegenwoordig stelsel van Spoorweg-dokters te emploijeren onbevredigend is, en dat, onderworpen aan behoorlijke kennisgeving door de Regering, van hunne diensten zal worden afgezien en de verschillende secties voor publieken tender opengezet zullen worden. Hij was van oordeel (voor zoo ver hoorbaar) dat de betaling der Spoorwegdocters te hoog was in vergelijking met die der districtsgeneesheeren; en betoogde dat men, met zijn plan te volgen, een niet onaanzienlijke besparing zou kunnen maken. Hij trad daarna in eenige bijzonderheden over hetgeen aan de doctoren betaald werd, in welk opzigt er ook vreemde verschillen waren Waarom kregen Drs. Robertson, te Beaufort West, en Falkiner, aan de Kaapstad, zooveel meer dan zekere andere die hij noemde?

De Com. van Op. Werken was niet van oordeel dat het tegenwoordige stelsel voor geen verbetering vatbaar was, maar het werkte vrij goed, en men zocht er langzamerhand op te bezuinigen. Sommige Spoorwegdocters hadden daarom hoogere traktementen omdat zij zooveel patienten hadden, want zij moesten de Spoorwegbedienden voor niet genezen. De zaak bij tender af te laten doen was niet de regte manier De Spoorwegbeambten moesten aan het fonds meêbetalen, en het was onbillijk om hen niet door den besten maar door den goedkoopsten docter te laten behandelen. Hij was er niet tegen om aan de zaak iets te doen; maar een zoo radikale verandering als de heer Louw wilde kon hij niet aan het Huis aanbevelen.

De heer Van Rensburg was van oordeel dat een groote bezuiniging in de zaak mogelijk was, en dat de heer Louw den dank der bevolking verdiende dat hij de zaak had te berde gebragt. Hij voor zich was overtuigd dat men de doctoren voor minder kon krijgen dan men hun thans gaf. Tegen tenderen hadden de meeste doctoren niet.

De heer Le Roex geloofde niet dat het tenderen kwaad kon, en was overtuigd dat het tot een groote bezuiniging kon leiden. Hij zou voor het voorstel stemmen.

De heer Louw repliceerde met eenige beweringen van den Comm. van Op. Werken te weerspreken, maar de Kol. Secretaris sprak tegen het tenderen, en zeide dat het beter was zoo de Regering in het reces de zaak in handen nam, en om aanzoeken aanvroeg. Daarop trok de heer Louw zijn voorstel in.

ONTSLAGEN BANDIETEN.

De heer Douglass stelde voor dat de petitie van den heer M. S. R. Bester, den voorzitter van Tak No. 1, Albanie, van den Afrikaander Bond, dit Huis op den 27sten Julij aangeboden, worde overwogen en dat het verzoek van den petitionaris aan de Regering worde gelaten voor hare gunstige overweging. Het verzoek was om aan ontslagen bandieten een vrije reis per spoor naar hun plek te geven. De Kol. Secretaris zeide dat de Regering onderzoek naar de zaak had gedaan, maar zich ongaarne aan een al te vasten regel wilde binden.—Ingetrokken.

De heer Du Preez trok een voorstel in over een Periodiek Hof te Barrydale, waar de Regering toch reeds aan doen zou.

ZONDAGSTREINEN.

De heer A. B. de Villiers stelde voor dat de petitie van den Eerw. W. P. de Villiers en de 104 grondeigenaars van het district Carnarvon, aangeboden op den 23sten Junij, tegen het loopen van Zondagstreinen, het openen van Post- en Telegraafkantoren en het voortzetten van Publieke Werken op den dag des Heeren, worde verwezen naar de Regering voor hare gunstige overweging. Hij wees er op dat men in de Kolonie erg tegen Zondagstreinen was, maar dat zij toch toenamen, en dat het gevolg was dat er ook anderszins, met posten en telegrafen, op de Zondagsrust inbreuk werd gemaakt. Als men las hoe het in Israël ging onder vrome en booze Koningen, kon men dan niet vragen of de onheilen die men thans ondervond niet van de Zondagstreinen kwamen?

Het was zes uur.

AVONDZITTING.

ZONDAGSTREINEN.

De heer A. B. de Villiers hervatte zijn rede met te herinneren aan de vele petities tegen de Zondagstreinen, die thans zoo liepen dat er geen kwestie van was om kerkgangers te gerieven. Thans was er een petitie van over de 100 landeigenaars in Carnarvon, die tegen alle Spoorwegvervoer, postvervoer en telegraafdienst op Zondag waren. Zondagstreinen behoorden er zoo weinig mogelijk te loopen, en waren b.v. die naar Wijnberg noodig, dan konden zij blijven; maar het was de pligt der Regering om het gebod des Heeren omtrent de heiliging des Sabbath's te onderhouden. In den tijd der oude Israëlieten waren het niet de koningen maar het volk die gestraft werden voor het overtreden der tien geboden, en wie overtrad thans het gebod omtrent den Sabbath? De Regering. Engeland was gezonken sedert het den Sabbath niet meer zoo als vroeger hield, en zoo zou het met de Kolonie ook gaan. Hij hoopte dat de Regering zich naar de geboden Gods zou gedragen, en in den geest van het door hem gedane voorstel handelen.

Het voorstel werd, zonder discussie, en na intrekking van een voorstel tot hoofdelijke stemming, verworpen.

HERSCHEL.

Op voorstel van den Comm. van Op. Werken besloot men in Comité te gaan over het volgende voorstel: dit Huis stemt toe in de voorgestelde uitgave aan handelaars in het district Herschel van grondbrieven tot den nu door hen onder handel-huurkontrakten bezeten grond, onderworpen aan de volgende voorwaarden:—1. Betaling van bedrag van de nu erfpacht huurkontrakten betaalde huur; 2. Beperking van de uitgestrektheid tot de nu gehuurde, maar in geen geval zes morgen te boven te gaan; 3. Beperking tot *bona fide* handel in het bezit van grond, overeenkomstig met het voornemen van de tegenwoordige huurders.

ONDERHOUD VAN WEGEN.

De heer Des Vages vroeg den Schatmeester Generaal of de Regering voornemens is om voor de gelden uit te geven die gestemd zijn onder het Wetsontwerp op de Leening voor Openbare Werken, voornamelijk voor den bouw van Toverwaterspoort, Van Rhyn's Pas, Calvinia, Doornbaai en Troe Troe, Clanwilliam, een waarborg te krijgen van de Afdeelingsraden van de afdeelingen waarin de wegen gelegen zijn voor het onderhouden er van; en in geval de Afdeelingsraden niet gewillig of niet in staat zijn om de gezegde wegen te onderhouden, hoe de Regering dan onder de omstandigheden denkt te handelen. De Comm. van Op. Werken antwoordde dat de Regering zou handelen naar aanleiding van de antwoorden over de zaak die zij van de Afdeelingsraden zou erlangen, als de wegen klaar waren.

MAGISTRATENWET.

Het Huis ging daarna, na lang uitstel, op nieuw in Comité Generaal over de Wet omtrent de Regtsbedeeling der Magistraten. Het artikel dat den werkkring der Agenten beperkte kwam het eerst ter spraak, en de heer Goldschmidt verklaarde zich er tegen. De Proc Generaal was er niet voor om agenten te veel te doen te geven, en zou voor het artikel stemmen. De heer Goldschmidt zeide van oordeel te zijn dat de agenten de Magistraten, die dikwijls weinig van hun zaken wisten, tot veel hulp strekten, en zag niet in waarom procureurs beter waren dan agenten.

Sir T. Scanlen herinnerde dat men vroeger vrij wel eens was geworden dat het beter was om thans wat minder agenten te hebben, daar men genoeg procureurs had en de agenten dus missen kon. Buitendien, als iemand met groote kosten tot procureur was opgeleid, behoorde hij geen concurrent te hebben in iemand die net maar £10 voor zijn toelating betaald had. Een procureur was veel meer onder contrôle van het Hof dan een agent.

De heer Barry was van oordeel dat in de kleinere dorpen agenten noodig waren, want het was te duur om procureurs uit de grootere te laten overkomen.

De heer Venter was van oordeel dat de agenten veel kwaad deden, en wilde niemand toelaten voor een Hof werkzaam te zijn die geen examen had afgelegd.

De heer Van Rensburg zeide dat er agenten waren die beter deugden dan eenige procureur. Hij roemde Sir T. Scanlen als iemand die als agent vooruit was gekomen, en bleek tegen het artikel te zijn.

De heer Goldschmidt nam het op nieuw voor de agenten op, in wier bedrijf hij zeide zekere ondervinding te hebben, en zeide dat een boer die een dagvaarding kreeg de handen mooi verkeerd zouden staan als hij geen agent had dien hij kon raadplegen. Buiten het Huis hoorde men niets tegen agenten zeggen.

De heer Marais zeide dat men agenten aan een examen kon onderwerpen; en de heer J. I. de Villiers zeide dat agenten in de Magistraatshoven doorgaans beter deugden dan procureurs. Hij stelde een amendement voor waarin agenten de regten van vroeger behielden, als zij bewijzen konden twee jaren lang onder een ander agent werkzaam te zijn geweest of een tweede klas regts-examen te hebben afgelegd.

De heer Innes vond procureurs beter dan agenten, en geloofde dat er van genen genoeg te vinden waren.

De heer Douglass wilde het publiek laten oordeelen of verongelukte schoenmakers die als agenten werkzaam waren, dan wel jeugdige procureurs beter deugden. Buitendien waren procureurs duurder dan agenten.

De Procureur Generaal zeide dat de heer Douglass thans toonde niet voor protectie maar voor vrijen handel te zijn. Als hij geen bescherming voor den regtsgeleerde wilde, dan was hij een regte vrijhandelaar. Als de schoenmaker gelijk met de regtsgeleerden moest staan, dan moest men alle bescherming aan hen ontzeggen die zich door regtsgeleerde studie voor regtspraktijk hadden bekwaam gemaakt. Het eenige afdoende argument voor het behoud der oude Wet zou het geval zijn dat men ergens in een dun bevolkt district geen procureurs kon krijgen; maar hij geloofde niet dat dit thans ligt zou plaats hebben. Het artikel benam trouwens geen vroeger agent zijn bestaande regten.

Na nog eenige discussie, waarin de heer Goldschmidt er op wees dat het regtsgeleerde werk der agenten slechts een gering deel van hun bedrijf uitmaakte, stelde de heer Walker voor om de agenten op alle plekken te houden waar er geen twee procureurs waren. Dit amendement leidde tot nieuwe discussie, waarbij de heer Le Roex zich voor examens van agenten verklaarde. Het amendement Walker werd daarna aangenomen met 21 tegen 20 stemmen. De heer De Waal, die voor stemde, had tegen willen stemmen maar was te laat van plaats gewisseld.

Het amendement De Villiers werd ingetrokken, en het geamendeerde artikel werd aangenomen met 39 tegen 6 stemmen.

Voor stemden de heeren Barry, Bergh, Brabant, Dempers, Des Vages, De Vos, A. B. de Villiers, J. A. de Wet, De Waal, Douglass, Du Plessis, P. J. du Toit, Frost, Fuller, Hill, Innes, Johnson, Jones, Le Roex, Marais, Merriman, Myburgh, Oosthuizen, Pearson, Proctor, Robertson, Scanlen, Scholtz, Sprigg, Tudhope, Upington, Van Heerden, Van der Walt, Venter, Walker, Warren, Wolf, Ohlsson en Theron.

Tegen, de heeren Ayliff, Crosbie, J. I. de Villiers, Van Rensburg, Laing en Goldschmidt.

Over de rest viel niets voor, behalve dat toen men tot den aanhef zou overgaan, de heer Laing terugkeerde tot art. 1, en vroeg of de bepaling goed zou werken waarbij iemand geen verdere straf voor een tweede misdaad ontving, als deze meer dan drie jaren na de eerste was bedreven. Hij wilde de drie jaren na den afloop der straf stellen, en stelde in dien zin een amendement voor, waar echter Sir T. Scanlen tegen had daar het met de rest der Koloniale wetgeving niet rijmde. De heer Laing verstond zich echter er toe om zijn amendement bij de derde lezing voor te dragen.

In den aanhef werd een kleine wijziging gebragt op voorstel van Sir T. Scanlen, en louter omdat de Wet zelve eenigszins van karakter was veranderd. Ook de titel werd in denzelfden zin veranderd.

De Wet werd daarop aan het Huis gerapporteerd, dat de behandeling der amendementen op gisteren stelde.

CIVIELE DIENST.

Het Huis ging daarna weder in Comité Generaal over de Wet op den Civielen Dienst. De heer Merriman wees er op dat men menigten lieden op dien dienst geplaatst had die niemand er vroeger toe rekende, en nu was het de vraag of het thans niet noodig was een verdeeling van den dienst in twee deelen, zoo als in het vroegere Wetsontwerp der Commissie, te maken.

De Schatmeester Generaal zeide dit niet raadzaam te achten, maar stelde op art. 1 een amendement voor waarbij de Civiele Dienst zich beperken zou tot hen die reeds tot den vasten dienst behoorden, of niet den rang van derde klas klerk hadden, zullende echter de anderen op de lijst aan den dienst kunnen worden toegevoegd als zij tien jaren dienst hadden. Daar niemand zich verzette tegen het terugkeeren tot art. 1, schoon het reeds was aangenomen, werd het amendement in discussie gebragt, en bestreden door den heer Ohlsson, op grond dat het tot onbillijkheid, b.v. tegenover de stationschefs, zou leiden, terwijl de heer Fuller er zich voor verklaarde.

De heer Barry wilde niet te veel haast maken met een Wet die een groote verandering in 's lands dienst zou maken, met al de pensioenen die zij aan de tegenwoordige toevoegde.

De heer Merriman sprak ten gunste van een splitsing, en zeide dat het niet ging om klerken gelijk te stellen met mindere bedienden. De Wet door de Commissie van den Civielen Dienst ingediend was vrij wat beter.

Sir T. Scanlen was hier ook voor, en wilde buitendien in de Wet iets omtrent traktementen zien vaststellen.

De Schatmeester Generaal zeide dat de traktementen in de vroeger ingediende Wet hooger waren dan wenschelijk was. Hij verklaarde geen reden voor een splitsing te zien.

De heer Merriman sprak over de onregtvaardigheden die thans in den dienst plaats hadden, en die door de Wet der Commissie zouden verholpen zijn geweest. Hij voegde er bij dat men in alle andere [illegible] levensverzekering boven pensioenen begon te verkiezen.

Nog meer werd hierover gesproken, verklarende onder anderen de Schatmeester Generaal dat de pensioenlijst hier naar rato lang zoo groot niet was als in Engeland, en de heer Fuller dat de heer Merriman zich niet gelijk bleef door eerst de Spoorwegbeambten in den Civielen dienst te krijgen, en thans, door zijn splitsing, ze er feitelijk uit te werken. De heer Merriman bleef bij zijn gevoelen over de noodzakelijkheid eener splitsing, en werd weersproken door den Schatmeester Generaal, die het denkbeeld sentimenteel noemde Ten slotte werd het amendement Sprigg op art. 1 aangenomen.

In art. 3 wilde de heer Merriman een bepaling inlasschen waarbij lieden geschrapt uit den dienst omdat men hen niet langer noodig had, er weder in opgenomen konden worden, al waren zij ouder dan den gestelden leeftijd. Vooral in het Spoorweg Departement had men er velen. Natuurlijk zou men van hen moeten vorderen dat zij van goed gedrag waren. Wat hij wilde was te bepalen, dat niets in de Wet hun nieuwe intrede in den dienst behoorde te beletten.

Zoowel Sir T. Scanlen als de heer Merriman wezen op verdere verkeerdheden die onder de Wet konden plaats hebben, en schenen te meenen dat men hierin later voorziening behoorde te maken. Een amendement van den Proc. Generaal bleek echter genoegen te geven, en dit werd op het papier gesteld. Het was echter reeds laat, en in plaats van het te behandelen verdaagde men het Comité. Ook het Huis werd verdaagd.

GISTEREN.

PETITIE.

De heer Sauer had een petitie van den Bestuurder der Londen en Z. A. Exploratie Maatschappij, tegen een bepaling der Beaconsfieldsche Wet.

WET OP DE WEGEN.

De heer Des Vages bragt een Wet op tot wijziging van die op de Wegen, volgens een besluit van den vorigen dag. Tweede lezing op heden.

PETITIE N. G. KERK.

De heer De Smidt diende het rapport in over de petitie van den N. G. Kerkeraad omtrent het begraven in gewelven. Het luidde gunstig. Behandeling op Dingsdag.

WETTEN BEKRACHTIGD.

De Schatmeester Generaal deelde mede dat de Gouverneur een aantal Wetten namens de Koningin bekrachtigd had.

BECHUANALAND.

De heer Theron, na herinnerd te hebben aan hetgeen in de vorige zitting over de zaak van Bechuanaland was voorgevallen, en aan de onzekerheid die thans nog hierover heerschte, vroeg den Eersten Minister of de Regering voornemens is om, overeenkomstig met het besluit van den 15den Julij van verleden jaar, gedurende deze zitting maatregelen voor te leggen voor de aanhechting aan de Kaapkolonie van het grondgebied op de Zuidwestelijke grens van de Zuid Afrikaansche Republiek, nu onder het protectoraat van Groot Brittannië. Men ging thans naar huis, en hij wilde dat men aan de kiezers zou kunnen vertellen hoe de zaak van Bechuanaland thans stond.

De Proc. Generaal antwoordde dat de Ministers het besluit der vorige zitting stiptelijk hadden uitgevoerd door met de Rijksregering in onderhandeling over de aanhechting des lands te treden; maar hun voorslagen waren niet aangenomen, en een militaire expeditie was naar het land ondernomen, zonder dat de Koloniale Ministers in de zaak iets te zeggen hadden. Schoon de troepen thans terugtrokken was het land feitelijk onder bestuur der Rijksregering en sedert het laatste debat over de zaak had de Koloniale Regering, naar aanleiding van een aanzoek der Rijksregering, de voorwaarden aan die Regering meêgedeeld waarop zij het land zou overnemen. Die voorwaarden, die natuurlijk van de vroegere verschilden, waren nog niet aangenomen. Spreker was voor aanhechting des lands aan de Kolonie, als de eenige behoorlijke oplossing der zaak, maar alleen onder behoorlijke voorwaarden, en tenzij de Rijksregering onverwacht de voorwaarden der Regering nog aannam, kon deze geen maatregel over de zaak aan het Huis in deze zitting voorleggen.

Sir T. Scanlen vroeg of de Regering in staat zou zijn om vóór het eind der zitting de over de zaak gewisselde stukken voor te leggen.

De Proc. Generaal zeide dat hij voor zich zoo den volgenden dag gaarne zou voorleggen, maar dat er confidentieele stukken tusschen Sir H. Robinson en den Minister van Koloniën bij waren die slechts met goedvinden van Z.Exc. konden worden voorgelegd.

DERDE LEZING VAN WETTEN.

De Wet op den Weg van P. Alfred naar den mond der Kei werd voor de derde maal gelezen, gelijk ook die over den Bieraccijns en die over de Wet op Leeningen voor Begraafplaatsen.

WET OP HET REGTSGEBIED DER MAGISTRATEN.

De amendementen door het Comité Generaal in de Wet op het Regtsgebied der Magistraten gemaakt, werden door het Huis behandeld. Sir T. Scanlen stelde voor het amendement Walker, ten gunste der agenten in districten waar geen procureurs waren, te doen vervallen. Het artikel zoo als het er stond werd behouden, met 31 tegen 25 stemmen. Over de rest viel niets voor, en de derde lezing volgde, schoon de heer J. I. de Villiers nog een amendement had willen voorstellen.

KOL. CARRINGTON.

Men ging daarna in Comité Generaal over een rapport in zake Kol. Carrington, en de heer Frost stelde voor hem, wegens zijn verdiensten en zijn wond in den Basuto oorlog ontvangen een gift van £—— te geven. Hij herinnerde daarbij tevens welke reden men vroeger had aangevoerd om hem een pensioen te weigeren, en zeide dat het groote bezwaar voor Kol. Carrington was dat zijn wond hem belette zijn leven te verzekeren. De som zou hij op £600 willen stellen.

De heer Leonard zag niet in waarom de Regering hem niet onder een bestaande Wet vergoeding kon geven, vattende hij die Wet anders op dan adv. Solomon in zijn getuigenis voor het Comité over de zaak gedaan had. Een man van Kol. Carrington's verdiensten moest men behoorlijk behandelen.

De heer Du Plessis was tegen het plan, omdat de Kolonel volstrekt niet onbruikbaar door zijn wond was geworden, en omdat er veel te veel verzoeken om geld inkwamen. Hij hoopte dat het Huis het voorstel niet zou toestaan.

De heer Venter zeide dat hij ook tegen het voorstel was. Een aantal Burgeraderpers waren in den oorlog gekwetst, ten deele erger dan de Kolonel, en zij hadden geen vergoeding gevraagd. Ook de verdiensten van Kol. Carrington achtte hij niet zoo hoog als men voorstelde.

De heer Leonard herinnerde dat burgers regt op vergoeding voor wonden hadden.

De heer Marais zeide dat nu Kol. Carrington nog in werkelijken dienst bleek te zijn en een traktement te genieten, hij geen reden zag om hem geld te geven. Hij was, antwoordde de heer Leonard, niet langer in dienst der Koloniale Regering, en volgens de Engelsche Wet, die men hier volgde, had hij wel degelijk regt op vergoeding.

De heer Merriman zeide dat als de wond door Kol. Carrington ontvangen hem belette zijn leven te verassureren, dit een behoorlijke reden was om hem geld te geven. Zijn wond was zoo geweest dat men een jaar lang had gewanhoopt of hij er van op zou komen. De Proc. Generaal had hem buitendien een gift beloofd.

De heer Frost trad in bijzonderheden omtrent de zaak, en zeide dat, al was de Kolonel thans vrij wel, hij in een oogenblik ten gevolge van zijn wond weg kon zijn.

Na nog eenige woordenwisseling zeide de Schatmeester Generaal dat hij persoonlijk goed bekend was met de verdiensten van Kol. Carrington en met de gevolgen van zijn wond, en schoon hij, toen de zaak het eerst tot zijn kennis was gebragt er tegen was geweest, geloofde hij dat men verkeerd zou doen om het aanzoek zoo maar zoo af te slaan. Hij meende dat men de som kon beloven, en hem £300 geven, en stelde dit als amendement voor.

De heer Theron zeide het amendement te zullen ondersteunen, want de man was [illegible] gewond; maar £300 was het hoogste waar hij voor kon stemmen.

De heer Du Plessis meende dat Kol. Carrington reeds bij zijn vertrek £300 had bekomen, en zeide dat hij voor geenerlei geld [illegible] was

Nog eenige aanmerkingen werden over de zaak gemaakt, en onder anderen vroeg de heer J. I. de Villiers tot hoe lang de Kolonel zijn traktement in de Kolonie genoten had. Sir T. Scanlen zeide dat hij meende dat de man na zijn wond een jaar traktement had bekomen.

De Procureur Generaal zeide dat hij Kol. Carrington gezegd had dat hij niet geloofde dat hij onder de Wet regt op vergoeding had, maar dat hij gaarne voor een voorstel zou stemmen dat een zoo verdienstelijk man een vergoeding voor het geledene zou verschaffen. Hij geloofde dat het Comité zich zeer wel met het amendement Sprigg kon vereenigen.

De heer Van Rensburg vroeg of Kol. Carrington zijn pligt in Basutoland gedaan had. Was er niet een heele klomp menschen in een hinderlaag geraakt en gesneuveld? Hij was bang om te beginnen met geld te geven als er geen eind aan te zien was.

De heer Leonard zeide dat ieder onderofficier of manschap een vergoeding van den Gouverneur kon bekomen, en waarom zou dan een officier niets bekomen? De heer Innes zag daarentegen geen afdoende reden om het voorstel aan te nemen, hoe gaarne hij dit ook wilde.

Kapt. Brabant zeide dat Kol. Carrington er beter aan toe zou zijn geweest als hij den Britschen Rijksdienst niet voor dien der Kolonie had verlaten. Aan het ongeluk in Basutoland had de Kolonel geen schuld.

De heer Douglass beweerde dat het uit de getuigschriften bleek dat de Kolonel erg geleden had en nog leed.

De heer Keyter vond dat Kolonel Carrington reeds geld genoeg had bekomen, en bleef hierbij na een opheldering van den heer Frost.

De heer Robertson sprak sterk voor het voorstel, als bevattende het niets waar Kol. Carrington niet volle regt op had.

De Secretaris van Naturellenzaken gaf eenige ophelderingen over het gebeurde met Kolonel Carrington, die stellig aan zijn wond overleden zou zijn als men den kogel er niet uit had weten te halen, en die zich hier een zeer bekwaam officier betoond had. Het sneuvelen van Kommandant Erasmus was niet aan Kol. Carrington te wijten, en de Afrikaner Kommandanten waren met den Kolonel in het algemeen zeer ingenomen.

De heer A. B. de Villiers kende een burgerkommandant die vier kogels in zijn lijf had gekregen en nog twee had, en toch een fluksche kerel was. Hij was tegen het voorstel.

De heer Sauer betoogde dat Kolonel Carrington's wond geheeld was, en dat er geen bewijs was dat de man voortdurend in zijn gestel had geleden. Hij zag geen reden om het voorstel aan te nemen.

De heer Theron zeide niet geweten te hebben, toen hij zich voor het amendement Sprigg verklaarde, dat Kol. Carrington zijn traktement na zijn wond had getrokken; en de heer Venter verklaarde zich ten stelligste tegen het uitgeven van gelden voor zulke zaken als zij voor het nut der Kolonie zoo zeer noodig waren.

De heer Fuller sprak ten gunste van het voorstel, op grond dat de Kolonel door zijn wond veel geleden had, en dat het welligt ook aan zijn leven er door verkort kon worden.

Het amendement Sprigg werd aangenomen, met 30 tegen 25 stemmen. De minderheid bestond bijna geheel uit Afrikaners. Het geamendeerde voorstel ging met dezelfde meerderheid er door.

VRIJSTELLING VAN TOLGELDEN.

Het besluit werd daarna aan het Huis gerapporteerd, dat daarna het rapport over de petitie uit Zoutrivier over vrijstelling van Tolgelden ging overwegen. De heer Manuel stelde voor: dit Huis is van gevoelen dat de inwoners van het dorp Maitland (Zoutrivier), geregtigd zijn op vrijstelling van het betalen van Tolgelden aan de derde mijlpaal, tusschen Maitland en het Zoutriviersche Spoorwegstation; en dat de verligting waarom gevraagd wordt door de inwoners van Maitland door de Regering worde toegestaan. Hij lichtte dit voorstel toe met een uiteenzetting van hetgeen vroeger geschied was. Langen tijd had men, wegens een besluit van een vroegen Gouverneur, geen tol van de bevolking van het dorp gevorderd, maar thans wilde men zich beperken tot vrijstelling van

ZIE OMMEZIJDE.

hun die eene petitie geteekend hadden waarop het vermelde besluit een antwoord was. De tol was sedert verplaatst, om meer vervoer op te vangen, maar de bewoners van Zoutrivier behoorden hierdoor niet te lijden.

De heer Stigant zeide dat de heer Manuel zich in de feiten vergiste. De bewoners van Zoutrivier waren ook nu vrijgesteld, en de tol was in der tijd verplaatst omdat velen de betaling van alle tollen wisten te ontduiken, wat men voor het vervolg wilde verhoeden. Het bezwaar bestond daarin dat men niet wist waar Zoutrivier eindigde, want het breidde zich steeds uit. Het dorp Maitland was wel viermaal zoo groot als het oude Zoutrivier. Hij geloofde niet dat het Huis noodig had zich in de zaak te mengen.

De heer M. J. Louw gaf insgelijks inlichtingen omtrent de zaak, die echter een andere strekking hadden dan die van den heer Stigant.

De heer Bergh wees aan dat de Secretaris van den Afdeelingsraad de zaak geheel anders inzag en uitlegde dan de heer Stigant. Hij vond het intusschen niet regtvaardig, dat de lieden van Zoutrivier in de afdeeling bijna geen tol betaalden.

Na een repliek van den heer Manuel, ten effekte dat de vrijstelling blijven of de tol verder bij het dorp moest geplaatst worden, zeide de Proc. Generaal dat de Regering geen regt had om vrijstelling van tol te geven, en dat hij niet wist hoe er zonder een Wet iets aan kon gedaan worden.

De Voorzitter zeide dat de regte manier om de zaak in orde te brengen het indienen eener private Wet was.

Nadat de heer Manuel nogmaals het woord had gevoerd, werd het voorstel aangenomen.

KAAPSCHE LANDBOUWMAATSCHAPPIJ.

Het Comité Generaal over de betaling aan de Kaapsche Landbouwmaatschappij volgde.

De heer Goldschmidt gaf een geschiedenis van de zaak, die daarop neêr kwam dat de Regering hare verpligtingen tegenover de Maatschappij niet was nagekomen: en hij vroeg voor de Landbouwmaatschappij niet alle gelden waar zij regt op had, maar louter £400 om haar in staat te stellen hare schulden af te doen.

De Schatmeester Generaal zeide dat hetgeen de Regering beloofd had niet zooveel bedroeg als de heer Goldschmidt beweerde, maar dat reeds de vorige Regering van een overeenkomst met de Maatschappij was afgeweken, en dat de tegenwoordige Regering van het Parlement het geld niet had kunnen krijgen. De Regering zou zich niet tegen een gunstig besluit van het Comité verzetten, maar dan moest de overeenkomst tusschen Regering en Maatschappij ook uit zijn.

Nog enkele andere leden voerden het woord over de zaak, waaronder de heer Frost, die betoogde dat andere Maatschappijen van Landbouw er veel slechter aan toe waren dan de Kaapsche, en de heer Mijburgh, volgens wien de Regering een bepaalde schuld had tegenover de Kaapsche Maatschappij. De heer Frost wilde een amendement indienen om ook Queenstown tegelijk te bevoordeelen, maar dit vond men niet in den haak. De heer A. B. de Villiers vroeg om ophelderingen die de Schatmeester Generaal hem gaf, tevens verklarende dat Queenstown evenzoo als Kaapstad zou behandeld worden, zoo het bleek dat het even goed regt had als de Kaapstad. De regten van de Paarl tegenover andere plekken, zoo als P. Elizabeth, werden wakker voorgestaan door den heer A. B. de Villiers; en de heer Laing betoogde dat de heer Goldschmidt zijn zaak niet had uitgemaakt. De heer Wiener stelde een amendement voor, waarbij de Maatschappij geen £400 maar een som niet boven de £400 zou erlangen, en hiermede vereenigde zich de heer Goldschmidt. Dit amendement, en het geamendeerde voorstel, gingen er door.

Het besluit van het Huis werd terstond door het Huis aangenomen.

PETITIE C. BICKETT.

Het rapport over de petitie van C. Bickett werd daarna overwogen. Het was een verzoek van een oud man, die lang het Gouvernement gediend had, en thans onbruikbaar was. Het werd aan de Regering ter overweging aanbevolen.

NATURELLEN AAN DE GRENZEN.

De heer Laing hernieuwde het debat over de behoefte onder de Naturellen aan de Grenzen, met ... wegen gewerkt hadden over tekortkoming in het nakomen hunner kontrakten aan den Spoorweg klaagden. Er was, volgens de Naturellen, van de verdiende gelden heel wat afgetrokken voor zaken die zij regt hadden voor niet te bekomen, of niet genoten hadden. Men had hun b.v. voor hout, water en rantsoenen van hun 2s. daags afgetrokken, en ook voor geneeskundige hulp, al waren zij niet ziek geweest. De Naturellen konden Regering en annemers niet onderscheiden, en dit maakte de zaak erger, want alle schurkerijen van de aannemers werden door hen op de Regering geschoven. Hij hoopte dat de Regering een streng onderzoek naar de zaak zou instellen, en bood haar de stukken aan die hij in zijn bezit had.

Daarmede liep de zaak af.

JUFVR. FIELDING.

De petitie van jufvr. Fielding werd, op voorstel van den heer Innes, naar de Regering verwezen.

NATURELLEN TE GLEN GREY.

Een vroeger debat over de Naturellen te Glen Grey werd hernieuwd door den heer Innes. De heer Du Plessis had hen van Glen Grey naar elders willen doen vervoeren, en de heer Innes zeide te gelooven dat gemelde heer slechts enkele afdeelingen Naturellen, in bepaalde locaties, wilde verwijderen. Hij kon voor een geheele verwijdering niet stemmen, maar was er toch voor om al het vakante land in de Transkei te vullen, zoo als bij reeds in het vorige jaar de Fingo's uit Peddie naar de Transkei had willen doen vervoeren. De Regering scheen intusschen van plan te zijn om door verruilingen van land een strook van de grenzen langs Drakenberg tot onder Matatiele door Kolonisten te laten bezetten; maar al werd dit plan volvoerd dan bleef er nog land in de Transkei voor een losse 10,000 zielen over, en daar konden de Naturellen van Glen Grey geplaatst worden, als eerst voor die uit Peddie gezorgd werd. Intusschen was het de vraag of de Naturellen verhuizen willen, want hen met geweld te verwijderen, dat ging niet. Ook was het noodig dat bij zulk een verhuizing al de Naturellen de locaties waar zij huisden verlaten zouden. Vooral in een tijd als den tegenwoordigen, nu er gebrek heerschte, kon zulk een verhuizing geschieden. Hij stelde, als amendement op het voorstel Du Plessis voor, dat het land in de Transkei dat niet voor Europeanen bestemd was, door de Regering aan Naturellen zou gegeven worden, bij voorkeur uit die van Peddie en Glen Grey te kiezen.

De Secretaris van Naturellenzaken zeide dat er aan Drakensberg nog een aantal Naturellenreserven waren, en de Regering had er niet tegen om op plekken in de Transkei waar Europeanen niet huizen konden, Naturellen uit andere plekken in de Transkei of in de Kolonie te plaatsen; maar dan moesten zij hun andere landen ontruimen. Wat de zaak van Peddie betrof, daar was het de vraag of de Fingo's geen bewijs van eigendom op het land hadden, en zoo ja, dan kon men ze moeijelijk vervoeren, want dan zouden de overblijvenden aanspraak op het geheele land maken, zoodat de Regering het niet als vakant Kroonland verkoopen kon. De Tamboekies te Glen Grey hadden geen bewijs van eigendom op hun land. Op een aanmerking van Kapt. Brabant antwoordde de Secretaris van Naturellenzaken dat hij het land aan den nieuwen weg naar den mond der Kei onder de Wet op de Akkerlanden wilde laten bezetten.

De heer Frost had niet tegen een verhuizing der Naturellen, mits hun land dan terstond onder de Wet op de Kroonlanden verkocht werd.

De heer Hockly was niet tegen het plan, maar was van oordeel dat men niet een zoo nieuwe en onbepaalde magt aan de Regering ter beschikking over landerijen kon geven als in het amendement Innes bedoeld werd. Voorts drong hij er op aan dat als men de Naturellen uit locaties in Glen Grey wegvoerde, men zorgen moest dat er geen achterbleven, en zij dus geen dubbele hoeveelheid land bekwamen.

De heer Du Plessis zeide dat de Naturellen uit Glen Grey dagelijks vertrekken, en dat dit een gelegenheid gaf om het land voor goed door hen te laten ontruimen. Hij had intusschen niet tegen het amendement.

Het uur van zessen deed het Huis uiteen gaan.

CORRESPONDENTIE

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN INGEZONDEN STUKKEN KUNNEN NIET TERUGGEZONDEN WORDEN.—RED.]

KWAADWILLIGE LASTER.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Dat de *Volksstem* vuigen laster tegen Ds. S. J. Du Toit uitbraakt, is niet ongewoon en slechts wat men kan verwachten. Wat wel verwondering wekt is dat de *Zuid Afrikaan* hare kolommen ontsiert met de overname er van, gelijk in uwe uitgave Donderdag, 23 dezer, geschiedt onder het hoofd "Eene mededeeling van den Transvaalschen Volksraad." In die mededeeling wordt vermeld, dat sommige leden in den Volksraad objecteerden tegen het voorlezen van het berigt aangaande het huwelijk van den Dominé; dat het niettemin voorgelezen werd, zonder er verder notitie van te nemen.

Nu hadt gij uit de *Republikein* kunnen vernemen dat bij name Dr. Jorissen er tegen had geprotesteerd; alsmede dat er wel degelijk notitie van genomen is, gelijk blijkt uit telegrammen door gemeld blad gepubliceerd, gelijk trouwens ook vroeger door de *Patriot*. Blijkbaar zijn die u niet onder oogen gekomen. Ik neem derhalve de vrijheid ze u hiermede toe te zenden, met de publicatie waarvan gij mij, benevens vele anderen, zult verpligten.

EEN LEZER.

Telegrammen.

Van den President en diens Privaten Secretaris Bredder, ontvang onze beste wenschen bij uwe huwelijksbevestiging. Genade voor den tijd en gerade voor de eeuwigheid; ziedaar onze wensch.

Van Jacob Maré (Lid Uitv. Raad): Gods besten zegen met uw huwelijk.

Van *Schoeman, Smit Lombaard, Van Heerden, Groté, Kloppers, J. Wolmarans, Heijsteck, Botha, Hoffman, C. Neethling, Spies, Malherbe en W. Neethling (Leden van den Volksraad)*: Heil en Zegen bij de bevestiging van uw huwelijk. De zon van voorspoed bestrale u op uwe toekomstige loopbaan.

Van Generaal Joubert: Generaal Joubert en zijne ega voor zijn schoonzoon en zijne ega: hartelijke gelukwensching met voltrokken huwelijk.

Van den Staatssecretaris: Namens Zijn Hoog-Edele den Staatspresident en leden van den Uitvoerenden Raad wensch ik u van harte geluk met uw huwelijk.

Van den Voorzitter (Volksraad), Pretoria: Voorzitter en leden brengen u hunne gelukwensching met voltrokken huwelijk.

Van den Landmeter-Generaal: Heil en voorspoed.

Verder kwamen er telegrammen van de heeren Stiemens, van den Auditeur en Thesaurier, van Hoofdregter Kotzé, van J. Meintjes, van de *Republiekein*, van Van Alphen, Postm.-Generaal, van den heer Leyds (Staatsprocureur), waarvan door gemelde bladen slechts melding gemaakt is, zonder den inhoud te publiceeren.

BEZUINIGING.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Nu dat het Parlement weer tot zijn verstand begint te komen, en de gedurige tijdverkwisting tusschen de *ins* en *outs* en het elkanderen nageven van beschuldigingen en wederbeschuldigingen heeft opgehouden, wensch ik onder anderen gaarne deszelfs aandacht te vestigen op wat er dagelijks kan gezien worden in de groote laan van den Gouvernements tuin, waar onze vertegenwoordigers, naar het Parlementshuis passeren moeten; en dan zullen zij zien hoe dat ons geld wordt verkwist in het roekeloos en onnuttig afknabbelen met kleine messen en scharen van de groote aldaar staande eiken, welke zonder eenige zulke bemoeijing voor de laatste 200 jaren welig tierden. Voor mij en ... schijnt het eene poging te zijn van onzen Super... van Boomkweeking om onze vertegenwoordigers te toonen dat zijn departement noodig is, en dat zij hunne salarissen eerlijk verdienen. Moet zulk een departement echter aangehouden worden, kan dan niet iets nuttigers ... nagegeven worden. Moeten wij zoo als wij gedurende ieder reces doen, gedurig hooren van bezuiniging, waar echter niets aan gedaan wordt, wanneer het Parlement zoo als nu vergaderd is?

Indien er nu nog eenige eerlijkheid en onafhankelijkheid in het Parlement bestaat, laat het dan dadelijk zulke moedwillige verkwisting van publiek geld beletten. Wat wij wenschen—wat noodig is voor een verlamden handel en landbouw en een verarmde en bankroete zamenleving is vooral bezuiniging.

Zoover als wij gegaan zijn met ons Parlement voor de laatste 30 jaren—dat is, sedert deszelfs daarstelling—en de toekenning aan ons van de roemrijke Constitutie is het ons slechts tot een vloek geweest.

Laten onze tegenwoordige Parlementsleden nu zien om het ons tot een zegen te doen verstrekken. Laten er maatregelen worden genomen om onze steeds aangroeijende en roekelooze uitgaven te verminderen, en misschien kan er dan nog een flaauwe hoop zijn om onze kolonie te redden van totalen ondergang, waarheen wij nu snel drijven, en misschien zal zij dan nog uit haren wanhopigen finantieelen toestand worden gered.

Ik ben enz.,
EEN BELASTINGBETALER.

PROPONENTEN.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Het gezegde is zeker nog waar, en vooral in ons land: "De oogst is groot en de arbeiders zijn weinig." Doch heer Redakteur, wat zou de reden zijn, dat terwijl er nog zulke bekwame Proponenten van de N. G. Kerk, als de Eerw. heeren Van der Spuij en Du Toit, zijn, dat de kerkeraden van vacante gemeenten geen beroep op zulke godsmannen uitbrengen?

De lieden van Mosterd Baai hadden ll. Zondag het genoegen om Proponent Van der Spuij in hun midden te hebben. Hij trad twee maal voor de gemeente op, en leverde twee weldoordachte redenen. Wij hebben dikwijls zijne tekstwoorden gelezen en herlezen, doch ze nooit vroeger zoo klaar verstaan. Hij noemt niet alleen zijn tekst en spreekt dan over andere deelen van het Heilige Bijbelboek, zooals helaas, maar al te dikwijls het geval is; neen, hij bepaalt zich bij zijnen tekst en verklaart dien duidelijk en helder. Het woord van God door zulke predikers behandeld heeft altoos iets nieuws.

Proponent Van der Spuij is, in een woord, zeer ernstig voor de zaak des Heeren. Hij heeft op den kansel veel van de Murrays, en is daarbij ook zeer nederig in omgang. De Heere wijze zijnen knecht spoedig eene werkkring aan, alwaar hij voor Hem met zijn talenten kan woekeren. De gemeente, die hem krijgt, krijgt een waren Godsman.

M.

HET HOLLANDSCH.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Onze vriend, zekere Ed. heer, schreef toen de parlementaire zitting begon, een brief aan uw blad, waarin hij zijn gevoelen over de regten van de Hollandsche taal uiteenzette. Er is nu een versje in omloop, waarvan ik slechts twee regels opgevangen heb, zij luiden:

"Hij 't Hollans gesaai,
Maar Engels gemaai."

Of dat waarheid is en wat er aanleiding toe gegeven heeft weet ik niet. Wel kan ik zeggen, dat wij heel wat meer van de Hollandsche leden in het Parlement verwacht hebben, ten opzigte van de taal op de scholen en in *alle* examina.

In het vorige jaar werd er, om maar iets te noemen, bepaald dat in het Elementaire Onderwijzers Examen: de Hollandsche taal *verpligtend* zou zijn. Doch wat gebeurde er? Dat van wege presies door zekere lieden* uitgeoefend (zoo zegt men) in Gouvernements kennisgeving No. 289-1885, door Minister Tudhope bekend gesteld wordt: "A PASS IN THE DUTCH LANGUAGE IS NOT OBLIGATORY IN SEPTEMBER, 1885." "Wie van de mannen die zoo ijselijk veel beloofden te doen voor de Hollandsche taal, als zij in het Parlement kwamen, heeft hier notitie van genomen? Is het hunne aandacht ontgaan; welaan er is nog tijd en gelegenheid om de Regering daarover eens te interpelleren. Wie zal het doen, en toonen dat het hem ernst is met zijn belofte? De echo zegt: WIE?

AFRIKAANDER.

* Die geen vrienden zijn van 't Hollandsch.

PREDIKANTEN SALARISSEN.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—*Veritas* is zeer onbillijk in zijne beoordeeling over de predikanten salarissen. Alle predikanten in de Kaap-kolonie krijgen geen £80; dit behoort tot de enkele uitzonderingen. Ik weet van nabij dat er predikanten zijn die maar £300 krijgen, vooral op kleine plaatsen. Dan kan het leven van een predikant in Zuid Afrika volstrekt niet vergeleken worden bij een dominee in Holland. Om zijn stand op te houden moet de eerste ruimer leven dan de laatste. Er zijn predikanten hier in de Kolonie, die met een talrijk kroost gezegend zijn, doorgaans zijn hunne huisgezinnen ruimer hiermede bedeeld dan hunne collegas in Nederland, en om een talrijke familie, vooral in dezen zwaren en drukkenden tijd, overeenkomstig den stand eens predikants te onderhouden, daar behoort wat toe. *Veritas* oordeelt tevens zeer onchristelijk door te schrijven dat de Kaapsche predikanten geen voorbeeld van christelijke liefde geven. Ik weet predikanten die voor scholen, zendingszaak en andere christelijke instellingen heel wat geven, maar in stilte en zonder het uit te bazuinen. De predikant van de plaats, waar ik woonachtig ben, doet hier veel aan, en zelden wordt zijn naam op eenige collecte of waarborglijst gemist. Ook weet ik dat bij voor enkele arme huisgezinnen in stilte de huurpenningen betaald heeft, ofschoon zijn salaris maar £300 bedraagt, en hij weinig of geene geschenken krijgt. Is er hier iemand in nood of verlegenheid dan meldt men zich het eerst bij hem aan, en bijna nooit zonder gevolg. Ik ben zeker dat er meer zulke predikanten hier gevonden worden. Natuurlijk verbiedt de kieschheid mij zijnen naam te noemen.

Wat nu het beweren der redactie betreft dat in Holland predikants vrouwen uit nood gedwongen worden thee of koffij te verkoopen, dit klinkt als uit de vertellingen van "Duizend en één nacht," of die van "Blaauwbaard" en "Roodkapje." Thee en koffij worden in Holland nooit in het klein alleen verkocht, die koopt men in zoogenaamde kruideniers winkels, waar alle koloniale waren verkocht worden. Ik heb er evenwel onderzoek naar gedaan, en hoop mijne bevinding later in dit blad mede te deelen, ofschoon ik er niet het minste geloof aan sla, en de redactie zich zeker wat op de mouw heeft laten spelden.

HOLLANDER.

[Wij hebben ons niets op den mouw laten spelden, maar op zaken gezinspeeld die wij van zeer nabij kennen.—RED. *Zuid Afrikaan*.]

Nieuw York, Londen en Parijs
Prijs-Medaille.

NATUURLIJK LIJKENDE KUNSTTANDEN ingezet zonder pijn, en alle andere operatiën op de nieuwste geapprobeerde stelsels.

Prijzen passend voor alle klassen.

DR. B. T. HUTCHINSON, Tandheelmeester, 2 Nieuwstraat.

Stellenbosch, den 1sten van elke maand bij Mej. WIUM.

MASONIC HOTEL,
KAAPSTAD.

DE Nieuwe Eigenaar, terwijl hij zijn begunstigers dank toebrengt voor de liberale ondersteuning door hem in zijn gewezen Hotel, de St. Georges, genoten, verzoekt beleefd om een billijk aandeel van de Publieke Begunstiging in zijn Nieuwe Onderneming.

ALF. PITTMAN, Eigenaar.
Vroeger van het St. George Hotel.

AAN WIJNBOEREN.

GRAVEN! GRAVEN! GRAVEN!

DE WAAL & DE KOCK,
LANDEN NU
GRAVEN—Kaapsche, Diamant, Shamrock
GRAVEN—Stalen, Lucas, Lyndons
VORKEN, 4, 5 en 6 Tanden
Wijngaard Messen en Scharen
Schoffels, Harken, Boschpikken
ALSOOK, EEN GROOT ASSORTIMENT
ALGEMEENE IJZERWAREN.

DE WAAL & DE KOCK,
BURGSTRAAT, KAAPSTAD.

UITSTEKEND
KOLONIAAL HUISRAAD
TEGEN MINDEREN PRIJS
Dan Ingevoerd dito van Mindere Kwaliteit.

DE Ondergeteekenden bieden nu te Koop aan de volgende Suites KOLONIAAL GEMAAKT HUISRAAD, tegen Prijzen tot hiertoe in het Zuidelijk Halfrond onbekend:—

VOORKAMER SUITES—Bestaande uit Rustbank, Dames Leuning stoel, Heeren dito, en Zes andere Stoelen, bekleed met Tapestry, Damast of Sateen Cretonne, £17 10s.

EETKAMER SUITES—Bestaande uit Rustbank, Dames Leuningstoel, Heeren dito, en Zes andere Stoelen, bekleed met echt Leder, £33.

SLAAPKAMER SUITES—(smaakvol gedecoreerd), bestaande uit Garderobe, Kleederkast met Toiletspiegel en Juweelladen, Waschtafel met Marmeren Blad, met Achterstuk van Tigchels (Minton's) Handoekrak, Kast om naast het Bed te staan, en drie Stoelen met zitting van Rotting, £18. 10s.

Het Publiek wordt uitgenoodigd om de Uitgebreide Vertoonkamers te komen bezigtigen, alwaar de Grootste Voorraad

HUISRAAD
IN ZUID AFRIKA TE ZIEN IS.

Daar D. I. & Co. slechts goed Droog Hout gebruiken, kunnen zij met vol vertrouwen elk Artikel waarborgen.

Het is het gebruik der Firma om alle Goederen te merken met

NETTO KONTANTE PRIJZEN
EN
Van dezen Regel wordt niet Afgeweken.

D. ISAACS & Co.
KOMPLEET HUIS-MEUBILEERDERS,
88, 90 en 92, Langemarktstraat.

EXECUTEURSKAMER,

Akte van Overeenkomst gedagteekend 1 April 1859.

Opgesteld op de basis van de Originele Akte, gedagteekend 22 Augustus 1838; tegenwoordige Akte ingelijfd door Akte van Parlement No. 17, 1859.

Opbetaald en Opgeloopen Kapitaal, ... £36,000
Reservefonds £7,000

DIREKTEUREN:

De Ed. heer J. H. HOFMEYR, L.W.R., *Voorzitter*.
De heer W. HIDDINGH, L.L.D.,
„ I. P. H. VAN DER POEL,
„ W. MARSH,
„ J. P. ROUX, M.D.

AUDITEUREN:—De Wel-Ed. Heeren J. P. DE WET en M. L. WESSELS.

Zij die de Executeurskamer wenschen te benoemen tot Executeuren, Mede-Executeuren, of anderszins, gelieven haar aan te stellen en te benoemen slechts onder den naam van "De Executeurskamer in Kaapstad."

De Direktie administreert Insolvente Boedels door haren Secretaris.

Op last van Direkteuren,
F. J. BROERS, Secretaris.

Kantoor van de Executeurskamer, Adderleystraat, hoek van de Walestraat, Kaapstad.

Koloniale Weeskamer en Trust Maatschappij.

OPGERIGT DEN 31 MAART 1856

Kapitaal £20,000

VOOR het Administreren van Eigendommen en Boedels waartoedezelve wettig zal worden aangesteld als Executeuren, Administrateuren, Voogden, Curatoren, Trustees en Agenten.

DIRECTEUREN

De Wel-Ed. hr. E. LANDSBERG, Voorzitter.
„ „ P. DE VILLIERS,
„ „ F. FORTER.
„ „ M. S. VAN DER BIJL.
„ „ C. T. VOS.
„ „ L. H. GOLDSCHMIDT,
„ „ C. A. FAIRBRIDGE.

AUDITEUREN.

De Wel-Ed. Heer J. C. HOFMEYR,
„ „ D. P. KRYNAUW.

Personen die hen wenschen aan te stellen, gelieven hen te benoemen en aan te stellen als "*Het Collegie van Directeuren van de Koloniale Weeskamer en Trust Maatschappij.*"

De Insolvente Tak zal bestierd worden door den Secretaris, voor wiens daden de Maatschappij verantwoordelijk zal zijn.

De Directeuren komen elken Donderdag bijeen ten 11 Ure, tot het verrigten van bezigheden.

Kantoor,—Kamer Gebouwen, 3, Kerkplein.
G. W. STEYTLER, Secretaris.

JOHAN JANSEN & CO'S.
ZUID AFRIKAANSCHE AANDEELEN LIJST.
Nagezien en Gecorrigeerd tot 27 Julij 1885

Wanneer opgerigt.	Hoeveel Aandeelen.	Ingesch. waarde.	Opbetaald.	Reservefonds & saldo na bet. v. laatste dividend. (£ s. d.)	NAAM DER MAATSCHAPPIJ.	Kontante Verkoopprijs van (£ s. d.)	tot (£ s. d.)	Laatste twee Dividenden. (£ s. d.)	(£ s. d.)	Aanmerkingen.
		£	£		**BANKEN.**					
1879	40,000	25	12½	.. ..	Bank of Africa (bept.)	4 10 0	5 0 0	0 10 0	0 0 0	November.
1836	17,500	50	20	.. ..	Kaap de Goede Hoop Bank (bept.)	2 0 0	2 10 0	0 15 0	0 0 0	Jan. Julij
1862	3,000	20	5½	16,500 0 0	‡Kaffrarian Col. Bank (K. W. Town)	5 10 0	6 0 0	0 10 0	0 15 6	Feb. Augus.
1877	20,000	10	5	10,000 0 0	Nationale Bank, O. V. S. (bept.)	3 10 0	3 15 0	0 10 0	0 7 0	Junij.
1852	2,762	15	5	11,810 0 0	Paarl Bank	2 10 0	3 10 0	0 9 0	0 10 0	
1838	1,500	50	30	.. .. ..	Zuid Afrikaansche Bank (Kaapstad)	... ..	.. ..	.. ..	.. ..	
1862	40,000	100	25	400,000 0 0	‡Standard Bank of British South Africa	37 0 0	38 0 0	1 10 0	1 5 0	Mei. Nov
1847	11,000	10	5		Union Bank (Kaapstad).	.. ..	.. ..	.. ..	.. ..	Januarij
1857	3,159	10	5	1,000 0 0	Wellington Bank	4 0 0	4 5 0	0 6 0	0 6 0	
1847	2,000	25	15	26,000 0 0	Westelijke Provincie Bank (Paarl)	19 10 0	20 0 0	2 5 0	2 5 0	Julij.
1850	2,250	10	2	12,564 10 0	Worcester Commercial Bank	3 0 0	4 0 0	0 12 0	0 15 0	Januarij.
					ASSURANTIE MAATSCHAPPIJEN.					
1873	10,750	10	1	45,500 0 0	Ægis Ass. van Port Elizabeth (bept.)	5 5 0	5 10 0	0 9 0	0 2 6	Februarij.
1840	900	25	19	14,342 0 0	K.C.H. Trust & Assurantie (Kaapstd)	16 0 0	16 10 0	2 0 0	1 10 0	Februarij.
1838	1,500	50	10	7,017 12 9	K.G.H. Zee Assurantie (Kaapstad)	15 0 0	15 10 0	0 15 0	1 15 0	Februarij.
1855	20,000	12½	2½	7,182 12 11	Com. Ass. Maats. (bept.) (Kaapstad)	2 7 6	2 10 0	.. ..	0 3 6	Februarij.
1874	4,000	20	3	12,000 0 0	‡Colonial Zee Ass. en Trust (bept.)	4 17 6	5 0 0	0 10 0	0 10 0	Januarij.
1877	4,000	10	2	2,500 0 0	Colonial Brand Assurantie (bept.)	0 15 0	0 17 6	0 4 0	0 2 6	Januarij.
1881	20,000	5	½	800 0 0	Oost Londen Ass. & Trust. Co	0 2 0	0 3 0	.. ..	0 0 8	September.
1844	1,000	25	25	19,404 0 0	‡Equit. Br. Assur. en Trust (Kaapstd.)	39 0 0	40 0 0	1 10 0	*1 10 0	
1849	1,500	50	20	12,168 0 0	‡Equitable Zee Ass. Brand (Kaapstd.)	27 0 0	28 0 0	1 0 0	*1 5 0	Jan. Julij.
1853	10,000	10	1½	68,000 0 0	‡Guardian Assur. en Trust (P. Eliz.)	11 10 0	12 0 0	1 5 0	0 15 0	Augustus.
1879	10,000	5	1	4,000 0 0	K. W. Town B. en Z. Ass. en Trust Co.	0 12 6	0 13 0	0 1 0	.. ..	
1864	5,000	10	½	22,000 0 0	‡Mid. Br Ass. en Trust (bept.) Grff.-R.	5 0 0	5 5 0	0 12 6	0 8 0	Februarij.
1873	2,000	10	½	21,500 0 0	Paarl Brand Assurantie en Trust	6 0 0	6 10 0	0 12 0	0 12 0	November
1852	9,000	10	1	43,000 0 0	‡Port Elizabeth Brand en Zee Ass.	7 2 6	7 5 0	1 0 0	0 11 3	October.
1838	2,000	20	5	17,000 0 0	Protecteur Brand Assur. (Kaapstad)	0 10 0	11 0 0	0 18 0	0 15 0	September.
	20,000	10	11	8,500 0 0	Provident Assurantie en Trust (P. El.)	1 0 0	1 1 0	0 2 0	.. ..	Februarij.
1882	10,000	5	½	1,050 0 0	Queentownsche Brand,- Leen- en Trustmaatschappij	0 6 0	0 7 0	Acht percent.		Januarij.
1881	850	50	25	2,000 0 0	Z. A. Brand Assurantie (Kpstd.) bep.	22 0 0	23 0 0	... ..	2 0 0	Mei.
1858	5,150	10	22½	4,613 0 0	Union Br. en Zee Ass. en Trust (G. T.)	1 0 0	1 5 0	.. ..	.. ..	
					MIJNMAATSCHAPPIJEN.					
					KIMBERLEY MIJN					
1881	2,300	50	50	... ...	Barnatos (bept.)	10 0 0	10 10 0	.. ..	.. ..	
1880	997	100	100	5,079 0 0	British (bept.)	40 0 0	41 0 0	.. ..	.. ..	Per Kwartl
1880	15,000	10	10	... ...	Cape (bept.)	.. ..	... ..	.. ..	.. ..	
1880	57,686	10	10	... ...	Central (bept)	3 10 0	3 15 0	0 0 0	0 0 0	
1880	28,000	20	20	25,977 12 10	Compagnie Française	11 10 0	12 0 0	0 18 2	1 9 4	Jaarlijks
	5	5		... ...	Gem	1 0 0	1 2 6	.. ..	.. ..	
1881	650	100	100	... ...	North-East (bept.)	22 0 0	24 0 0	.. ..	.. ...	
1880	1,119	100	100	... ...	South-East (bept.)	21 0 0	22 0 0	.. ..	.. ..	
1880	34,360	10	10	.. .. .	Standard (bept.	4 17 6	5 0 0	0 0 0	0 3 0	
					DE BEER'S MIJN.					
	77,000	10	10	... ...	De Beers (bept.)	3 17 6	4 0 0	0 4 0	0 5 0	Maandelijks
					Do. uitgesteld Oct. '85,	3 15 0	3 17 6	.. ..	... ..	
1881	6,000	10	10	... ...	Elma (bept.)	4 10 0	4 12 6	0 0 0	0 6 0	
1881	9,868	10	10	... ...	Oriental (bept.)	3 10 0	3 15 0	0 5 0	0 5 0	
1881	12,200	10	10	2,763 0 3	Schwab's Gully	3 2 6	3 5 0	0 10 0	0 10 0	
					DU TOIT'S PAN MIJN.					
1881	5,800	10	10	... ...	Anglo African (bept.)	1 10 0	1 15 0	... ...	... ...	
1881	15,500	10	10	... ...	Britannia (bept.)	1 5 0	1 7 6	... ...	0 3 0	Per Kwartl
1881	6,290	10	5	... ...	Eldorado (bept.)	0 5 0	2 0 0	... ...	... ...	
1881	10,500	10	10	2,823 6 9	European (bept.)	2 0 0	2 2 6	... ...	0 5 0	April, Oct.
1880	28,574	10	10	... ...	Griqualand West (bept.)	1 0 0	1 2 6	... ...	... ...	October
1881	9,300	10	10	... ...	Hercules (bept.)	0 5 0	0 5 0	... ..	.. ..	
					BULTFONTEIN MIJN.					
1880	7,250	10	10	... ...	Bultfontein Central (bept.)	1 2 6	1 5 0			
1880	7,000	10	10	... ...	Bultfontein Colonial (bept.)	0 15 0	1 0 0	.. ..	0 10 0	
1880	23,120	5	5	1,182 11 0	French en D'Esterre (bept.)	2 15 0	2 17 6	0 3 0	0 3 0	
1880	3,500	10	3	... ...	Homestead M. Co [Reg'd in Londen]	20 0 0	20 0 0	0 4 0	.. ..	
1880	13,050	10	10	.. .. ..	Pullinger Mijn Co.	3 10 0	3 15 0	0 3 0	... ...	
					ANDERE MIJNMAATSCHAPPIJEN.					
1862	30,000	10	7	161,000 0 0	Kaapsche Kopermijn (bept.)	25 0 0	27 0 0	1 0 0	1 0 0	
1882	40,000	1	1	800 0 0	Cyphergat Steenkool (bept.)	0 9 0	0 10 0	.. ..	.. ..	Junij.
1883	750	100	100	... ...	Ross Hill Goudmijn (bept.)	8 0 0	10 0 0	.. ..	.. ..	Februarij.
1882	250,000	1	1	... ...	Transvaal Goud Ex. en Ld. M. (bept.)	0 2 0	0 2 6	.. ..	.. ..	
1884	200,000	1		... ...	Spitzkop Goudmijn (beperkt)	0 7 6	0 10 0	.. ..	.. ..	
1884	200,000	1	4s.	... ...	Moodie's do.	0 3 0	0 3 6	.. ..	.. ..	
					ANDERE MAATSCHAPPIJEN.					
	28,700	10	10		Londen, O.V.S. Exp. of Farm Shares	0 7 6	0 8 0	... ...	.. ..	
1882	2,000	5	½	... ...	Aliwal Noord T. A. Maatschappij	1 0 0	a 1 2 0	... ...	7½ pCt.	
1868	1,025	10	3	2,000 0 0	Bloemfontein Executeurskamer	9 10 0	10 0 0	1 0 0	0 15 0	
1838	120	200	300	4,000 0 0	Executeurskamer (Kaapstad) y	160 0 0	180 0 0	18 0 0	18 0 0	Maart.
1860	2,000	5	5	4,300 0 0	Buffalo Boating Co. (bept.)	0 2 6	0 3 0	.. ..	.. ..	
					‡Kaapstad en Groenepunt Tram.	[illegible]	[illegible]	1 0 0	0 15 0	Julij.
1868	380 / 202	5 / 3	5 / 3	... ...	Cape Town Institute & Club (bept.)	5 0 0 / 3 0 0	... / ..	.. ...	.. ...	
1878	4,000	5	4	... ...	City Tramways Maatschappij (bept.)	1 10 0	1 12 6	... ...	.. ...	
1878	1,000	5	5	... ...	City Laundry Maatschappij (bept.)	0 10 0	0 10 0	0 2 0	0 2 0	Augustus
1856	100	200	200	19,500 0 0	Kol. Weeskr. en Trustmaatschappij.	775 0 0	800 0 0	75 0 0	75 0 0	April.
1873	3,000	10	10	10,658 0 0	Oost Lon. Los- en Laadmaat. (bept.)	7 0 0	7 10 0	2 0 0	0 10 0	Augustus.
1882	7,500	2	1	1,000 0 0	Enterprise Bootmaat. P.E. (bept.)	1 10 0	1 15 0	0 8 0	0 8 0	Augustus.
1819	159	37½	37½	3,000 0 0	Beursgebouwen (Kaapstad)	35 0 0	35 0 0	2 0 0	3 0 0	
1847	300	20	14½	3,000 0 0	Oost. Provincie Bootmaatschappij	20 10 0	21 0 0	1 0 0	2 0 0	April.
1861	3,977	10	10	5,000 0 0	Oost. Prov. Guard. Leen en Beleggingsmaatschappij	8 10 0	9 0 0			
1877	1,000	10	2	3,000 0 0	Fauresmith Executeurskamer	6 0 0	6 0 0	0 14 0	0 16 0	Februarij.
1844	800	15	15	24,541 0 0	Gaslichtmaatschappij (Kaapstad)	45 0 0	46 0 0	1 0 0	0 8 0	Februarij.
1856	100	200	200	6,700 0 0	Algem. Boedel en Weeskr. (Kaapstd).	310 0 0	315 0 0	3 15 0	3 15 0	Februarij.
1856	1,800	10	2	3,000 0 0	Executeurskamer, Graaff-Reinet	4 0 0	a 4 10 0	30 0 0	30 0 0	Maart.
1879	10,000	5	½	4,000 0 0	Executeursk., enz., Griqualand West	1 2 6	1 5 0	0 4 1	0 6 0	Februarij.
1876	1,500	10	10½	821 0 0	Kaffraria Stoom Los- en Laadmaat.	14 0 0	15 0 0	0 2 0	0 2 0	Feb. Aug.
1880	35,000	10	6½	... ...	Kimberleysche Waterwerken (bept.)	5 10 0	6 10 0	1 0 0	1 0 0	Augustus,
1863	2,000	10	5	1,000 0 0	Malmesbury Executeurskamer	5 0 0	5 0 0	... ...	0 6 0	April.
1882	2,000	2½	1	... ...	Mosselbaaische Executeurskamer	0 10 0	0 10 6	.. ..	.. ..	October.
1856	2,000	10	5	4,000 0 0	Paarlsche Wijn en Brandewijn Maat.	2 10 0	3 0 0	.. ..	.. ..	
1875	1,000	10	3	1,500 0 0	Potchefstroom Executeurskamer	4 0 0	4 10 0	0 6 0	0 0 0	
1841	400	25	15	9,888 0 0	Port Elizabethsche Bootmaatschappij	35 0 0	36 0 0	0 9 0	0 15 0	Januarij.
1863	3,972	5	5	7,500 0 0	„ Gas do. (bept.)	6 0 0	6 5 0	5 0 0	5 0 0	October.
1879	3,000	5	5	... ...	„ Tram do. (bept.)	3 0 0	3 10 0	0 9 0	0 9 0	Augustus.
1859	4,000	5	5	1,500 0 0	Simonstadsche Helling do. (bept.)	1 10 0	2 0 0	0 5 0	0 4 0	Januarij.
1834	84	187½	350	10,051 0 0	Zuid Afrikaansche Associatie	650 0 0	675 0 0	0 4 0	0 5 0	
1878	3,000	5	10	5,000 0 0	Transvaalsche Executeursk. en Trustmaatschappij	2 15 0	3 0 0	75 0 0	81 0 0	Junij.
1865	2,000	10	1	2,305 0 0	Uitenhaagsche do. do.	4 0 0	4 10 0	.. ..	0 7 6	Februarij.
1865	6,625	10	2½	10,000 0 0	‡Union Bootmaatschappij	6 10 0	7 0 0	0 12 0	0 6 0	Julij.
1880	55,500	10	1	10,000 0 0	Z. A. Leening, Hypotheek en H. Agentuur (bept.)	0 5 0	0 6 0	1 5 0	1 10 0	Mei.
1883	150	200	50	... ...	W.P. Administratie en T. Maat. (bept.)	65 0 0	70 0 0	0 2 0	0 1 6	April.
1881	36,000	20	14	... ...	Castle Stoomboot do.	12 10 0	13 10 0	Zes percent		Maart.
	6,000	100	100	... ...	Oostelijke Telegraaf do.	102 0 0	104 0 0	.. ..	0 8 1½	
1880	60,000	10	8	... ...	Orient Stoomvaart do.	4 15 0	5 5 0	5 0 0	5 0 0	
	10,000	8	8	... ...	Reuter's Telegraaf do.	7 5 0	7 10 0	0 8 0	0 8 0	
	17,502	20	20	... ...	Union Stoomboot do.	16 0 0	17 0 0	0 4 0	0 4 0	
	19,998	20	10	... ...	Do. do. do.	7 10 0	8 10 0	0 16 8	0 0 0	
1879	2,000	15	15	2,500 0 0	Griqualand West Leening, Trust en Agentuur Co. (bept).	10 0 0	10 10 0	0 8 0	0 8 0	
1883	7,000	10	1	... ...	Natal Agency Trust en Ins. Co. (bept.)	1 0 0	1 1 0	1 0 0	0 15 0	Maart.
1884	10,000	2	1½	... ...	P. E. Steam Mill Company, (beperkt)	2 5 0	2 7 6	... ...	... ...	November.

*Halfjaarlijksche Dividend gequoteerd. a. Wezenlijke Verkoop.—‡ Ex Dividend. Deze Instellingen hebben andere fondsen gereserveerd voor Speciale doeleinden, viz.:—

Kaff. Kol. Bank, gebeurlijkh. Fonds £2,500 0 0
Stand. Bank B. S. A., Pensioen do. 40,000 0 0
P. El. B. en Z. Maat. Div. Prot. do. 4,500 0 0
Guardian Assur. Maatschappij do. 1,300 0 0
Midland B. Assur. do. do. 1,000 0 0
Nat. Bank, OVS., Bep., Pensioen do. 2,100 0 0
O. P. Bootmaat. Amortisatie Fds. £6,116 7 2
Equitable B. Ass. Trustmaatschap- Divd. Gereserveerd Fonds ... 6,200 0 0
‡ C. T. & G. P. Tramwaymaatsch. Depreciatie Fonds 502 5 9
Union Bootmaatsch. Div. Res. Fd. £6,600 0 0
Equitable Zee en Brand Ass. Maat., Brand Tak Reserve Fonds .. 3,119 19 0
Koloniaal Zee Ass. Co. Dividend Protecting Fund 700 0 0

JOHAN JANSEN & Co., Makelaars.
STANDARD BANK GEBOUWEN.

BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. *alleen* verkrijgt men de echte Hallesche Medicijnen.
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. de Beste Kwaliteit Hollandsche Medicijnen.
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. de Ware Duitsche en Engelsche Medicijnen.
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. hunne welbekende Huis-Apotheken, alle soorten.
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. het Beste Middel ooit ontdekt om den Groei der Haren te bevorderen, en het eerst uitgebragt en der wereld aangeboden, in Zuid Afrika, namelijk "*Hope's Haar Herstel Middel*"
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. zijn Twee van de Heilzaamste Middelen voor alle soorten Oogziekten, hetzij door ouderdom verzwakt of door andere oorzaken ge-inflammeerd en lijdende.

N.B.—VRIENDEN LETTEN ER VOORAL OP dat de Medicijnen van Dr. C. F. J. & Co., ofschoon tegen Verminderden Prijs aangeboden, nogthans van dezelfde goede hoedanigheid blijven als ooit te voren, en volstrekt niet in deugdzaamheid verminderd zijn. Geene Medicijnen zijn zoo geschikt voor Zuid Afrika als die van Dr. C. F. JURITZ & Co., zijnde zij zamengesteld uit de beste gezondheid bevorderende bestanddeelen een proeftijd van meer dan 50 jaren heeft dit bewezen.

Dr. C. F. Juritz & Co.,
ENGEL APOTHEEK,
LOOPSTRAAT, KAAPSTAD.

Gedrukt en Uitgegeven door JAN REGTER, handelende onder den stijl of de firma van HOFMEYR & REGTER, Groenteplein Kaapstad.